

SRI CITRODAYAMĀÑJARI - BHĀSĀ SERIES.

No. II.

RĀSAKRĪDA

EDITED BY

K. SAMBAŚIVA ŚĀSTRĪ

Curator for the Publication of Oriental Manuscripts.

PUBLISHED UNDER THE AUTHORITY OF THE GOVERNMENT OF
HIS HIGHNESS THE MAHARAJA OF TRAVANCORE.

TRIVANDRUM:

PRINTED BY THE SUPERINTENDENT, GOVERNMENT PRESS,
1932.

All Rights Reserved]

19 N

SRI CITRODAYAMANJARI BHĀSĀ SERIES.

No. II.

RĀSAKRĪDA

EDITED BY

K. SAMBAŚIVA ŚĀSTRĪ

Curator for the Publication of Oriental Manuscripts.

PUBLISHED UNDER THE AUTHORITY OF THE GOVERNMENT OF
HIS HIGHNESS THE MAHARAJA OF TRAVANCORE.

TRIVANDRUM:

PRINTED BY THE SUPERINTENDENT, GOVERNMENT PRESS,
1932.

All Rights Reserved]

19 N

ത്രി:

ഗീരുലാവനിപാലമേലിമൺനിനാ
സംകല്പിച്ചത്രിനിവ
ഗീരുലാമഞ്ഞനിനുമാ സഹജയാ
പക്ഷ്യപ്രാ ച സംഭാവിച്ച
സപ്താതിജ്ഞാനിരിവാദിരാ സമർപ്പിച്ച
ശ്വിത്രാവത്രാരാ സപ്തം
മാത്രാബ്യാഗസരോ വിരാജാണി മഹാ-
രാജഃ സ രാമേഖിയഃ.

ഭാ.സപദപ്രാഘ്രമൺി പ്രാഘ്രദ്ധ്രാ
ആദ്ധ്രാദ്ധ്രപക്ഷാരിണി
ഗീരുലപ്രാഘ്രമണിവാസ്യരാനവയശ്രോ-
രാഗിപ്രകാശാത്മികാ
ഉത്താപ്ലസ്തുതിപ്രശാധനയാ-
ദേമാദൈനഡ്യാധിശ്വരിമാ
ഗീരുലപ്രാഘ്രമജരീ സുമനസാം
സവാസ്പരജ്ജുംഭരാം.

കെ. സാംബവരിവരാസ്യീ.

പ്രസ്താവന.

ഖുമിടരെതെ മലയാളപ്രസ്താവനികൾ കൂടകളി ഇതാലുമാണ്. കമകളികൾ അമവാ ആട്ടക്കമെയ്യു സംസ്കരിച്ചിരുന്നുവും ഉണ്ണായിരുന്ന കാലത്താണ് ആവിഞ്ഞവം ഏന്നാളുതു് എത്തലക്കുത്തിലും സ്വഭാവക്കനം. പരാശ കമകളു ആധിച്ച രചിച്ചിട്ടുള്ള കമകളികൾ അതായും സാമൂഹികവ്യാപ്തികളിൽ അന്തരുപായയും ശ്രദ്ധാദായും വലമുംനാം സംസ്കരിച്ചിന്നുമല്ലാതെ ഒക്കളിക്കു സന്നദ്ധ ചികിവാൻ സാധിക്കുയില്ല. പതിനെട്ടുമൺഡാഷ്ടാശാഹിന്റെ പ്രസിദ്ധിക്കെട്ടിട്ടുള്ള തമിഴിനു മാത്രമാണും ഇംഗ്ലീഷിലും അദ്ദേഹത്തെന്നും സവൈതും തികഞ്ഞു സംസ്കരിച്ചിന്നും സമീക്ഷയം നുടാക്കു സന്ന്ദർശിച്ചുവെഡവം സുചമേല്ലെല്ലാ. തമിഴ് സാഹിത്യം ഗണനാ സ്പദം സമ്മതിച്ചുവോയുന്ന റാമചന്ദ്രതാം, കണ്ണറുത്തി കരിക്കുതലും പ്രാചീനപ്രബന്ധങ്ങളിലും ഇരുപ്പിടെ കല്പവച്ച ഇന്ത്യപ്രകാശികളിൽ തങ്കൾക്കെടുപ്പാഡാവു സംസ്കരിച്ചുവെക്കും അവിഞ്ഞിയമായി കാണുന്നും. ആകുകയാൽ സംസ്കരിച്ചിന്നും അധികാരിക്കുന്ന കാരം പ്രഖ്യാപിക്കുന്ന നടന്നവനുകാലത്താണ് ആട്ടക്കമകളുടെ അഭ്യന്തരം എന്ന പദ്ധതിനാണ്.

ആട്ടക്കമപ്പേര്—ആട്ടത്തിൽ കാണുന്ന കമ, കമകളി, കമകളിയാണ് കൊന്തുക, എന്നും രണ്ടുപേരു കംിക്കം അത്മവിവരങ്ങം ചെയ്യാവുന്നതാണ്. ആലുതേരെ നാമധേയം കമകളിയുടെ മയ്യമപദഭോപിസമാസം വന്ന റെപ്പ്രേസ്യൂ, അവയുടുക്ക, റാഡാമുട്ടത്തു രണ്ടുപെടം പ്രഭ്രൂക്കിച്ചുനിന്നും സംശയാനുപത്തിൽ വ്യവഹരിച്ചുവരുന്നതുമാക്കുന്നു. ഇതിനും പുറമേ ആച്ചുതേരത്തിൽ കമയും, രണ്ടാട്ടേതത്തിൽ കളിക്കുന്ന പ്രഥാന്തം അത്മവോധത്തിൽ വന്നുംനും എന്നൊരു വിശദം ശ്രദ്ധാ സൂക്ഷ്മപ്രശ്നം ചിന്തിക്കാവുന്നതാണ്. കമ കളിയായുംകാണു കുദയക്കാഡു കളിക്കുന്ന കാണുന്ന കമയും അല്ലോക്കി സ്പാരസ്യം ആട്ടനാതിനാൽ ആട്ടക്കമയെന്ന നാമധേയം ഉചിതത്താം എന്നു കരുന്നുന്നും. മുന്നക്കാട്ടങ്ങളിൽ ചിലാ പാട്ടകളും അതിനുതക്ക തുംബലകളും അവിടവിടെ ചിച്ച കടിലകളിൽ ബാധാനിബാ ദണ്ഡത്തിനും ശത്രുസംബന്ധത്തിനും ഉപയോഗശൃംഖലകളിലും

യിൽ കാളിക്രമികളുടെയും ററ്റു വേഷങ്ങൾക്കു നടന്നവന്നി അണ എങ്കിലും അവരെയാണും വിഭദിജനസമ്മതമായ പ്രസ്താവന തതിലും ശാസ്ത്രീയമായ ലിതിയിലും ആകാഡ്യൂമാരും സഹായമാ ദൈ രണ്ടാംവേദത്തിനു പത്രംഘട്ടമായിരുന്നില്ല. രാജകീയസഭയ്ക്കു കളിൽ പ്രവർഗ്ഗിണാൻ ആവശ്യമായ ദോഹ്രതകരം മുല്ലാത്തതാ ധിജനം. പ്രോഫേകാത്തരമുണ്ടാക്കാണ്ട് കീത്തിപ്പുട്ട് രാമാ ദിക്കളായ ഉത്തമനാ ഉകമാരുടെ ചതുരകളും ആത്മയിച്ചിട്ടുള്ള മുണ്ടാക്കാണ്ട് ഗ്രഹിക്കവാൻ പോരായിരുന്നു. അതിനാൽ രാമനാട്ടം എന്നവേറിൽ ആരംഭിച്ചു മുപ്പൊരു കാണന ലിതി വിൽ അനേകം ആട്ടക്കമടക്കാ സംഗ്രഹിതനാവിത്രാങ്കരം ചേരുതു മധ്യരതരമായ പാനകരസമായി | സമപ്പിക്കുന്നപുട്ടവാൻ മുടയാറി. ഈ തരത്തിലുള്ള ആട്ടക്കമടകളുടെ ആവശ്യവും ആവിഞ്ഞാവവും ഉടയേശവും അറിഞ്ഞു മുന്നം രസജനരായ മഹാമാർ ആദരിച്ചപോതനും. മുടയ്ക്കു രണ്ടു ഒരു കൊല്ലമായി പരബ്രഹ്മത്തിനിനും തൈത്തൈത്തരെ പ്രാണത്താഴകിവന ചില തമിഴ് നാടകക്കാരുടെ പ്രവേശനത്താടക്കുടി അന്യാസങ്ങൾക്കുകൂടിയുള്ള കേരളീയർ കമകളികളുടെ കടമപോലും വിട്ടപോയമട്ടിൽ സീന കളിലും, തിപ്പല്ലാഗാനത്തിലും, ഉടകളിലും, മോട്ടികളിലും അമിച്ച തമിഴിച്ചപോംയി എന്നതനെ പറയാം. സംസ്കാരക്കാരം മനപ്രവാളരാത്രിയിൽ തജ്ജിമചെയ്യു തമിഴനാടകളുംയായിൽ രംഗപ്രവേശം തുടങ്കകയുംചെയ്യു. കേരളത്തിലെ അനേകം ശൈകളുള്ളകളും ഉദ്ധരികളും തമിഴകാരുടെ വേഷത്തിലുമായി. മുത്തുമാധ്യമായ പിന്നായണം വിശാസ്ത്രിയായി അവ മല്ലുനംചെയ്യു രംഗത്തിൽ പ്രവേശിക്കുന്ന ദമയന്തരയെ കാണു വാനാളിയാരി കുടകു? ചുരുക്കത്തിൽ ആട്ടക്കമട അന്യുമിക്കമെന്ന നിലയിച്ചായി. എന്നാൽ കാലത്തിനത്തക കോലം എന്നിനിയാണും ഇതാ ആട്ടക്കമടകരം ചരിഞ്ഞിച്ചു ചില രസികമാർ അവ യുടെ തുനമനത്തിനു ഉപ്പിക്കുന്നു. മഹാകവി വാഴു തേരാളം മറ്റു റാംഭങ്ങൾക്കു സ്ഥാപിച്ചു കേരളകളാംബണ്ണലത്തിലെ പുള്ളം ചാഞ്ചോദയത്തിനു കാത്തിരിക്കുന്നു. മുത്തെയ്യാമാധ്യമായും അതേ റിതിയാൽ മുന്നം ചില കമകളികൾ തുതനന്തിരമിന്നുംബാധ്യമായും മുംബിച്ചുവീക്കുന്നു. എതായാലും തീർഖലസത്രന്മായത്തിൽ ലക്ഷ്മണ ക്ഷേത്രം ലക്ഷ്മിന്മാരം രക്ഷിക്കേണ്ടതാവശ്യമാണെന്നും പറയേണ്ടു

തില്ലഹ്രോ. ഇതുയുംകൊണ്ടു കമകളിയുടെ ദ്രുസ്തിലിക്കണം എന്നും സഹാവും സരസവോ കവഗ്രീകരണാർഹമാണെന്നും സിഖിക്കണം.

“ഉത്‌പസ്യതേജ്യി മഹ കോ/ പാ സമാനയമാ
കാലോ ഹ്രയം നിരവധിപ്രിപുലാ വാ ശ്രമ്പി”
എന്ന മഹാകവി ത്രിഭവത്രാ സമാധാനപ്പൂട്ടിട്ടിൽ പ്രസ്തുത തത്തിൽ വളരെ ശ്രദ്ധിക്കണം.

ആത്മായ കമകളിയുടെ നാമധൈയം ‘രാസങ്കീഡി എ നാകനം. നാമധൈയംതന്നെ കമാവിഷയമായ വസ്തുസ്ത്രാച്ചം ഇന്നതാണെന്നു പ്രക്രതപ്പെട്ടിരുന്നു. ഭോവതം ദരേഖതിലേ ത്രിഖ്ലിലകളിൽ ദിവ്യമായ നേന്നാണ് ‘രാസങ്കീഡി’. ഇതിനേക്ക് കത്താവു് ആരാണെന്നു വിശദപ്പെട്ടിട്ടിപ്പറയവാൻ ഉറപ്പായ തെളിവുകൾ കാണാനില്ല. ശ്രദ്ധവച്ഛൂദ്ധവധാരണരം ത്രിഖ്ലിനെ ഗോപികമാർ സൃതിച്ചുതാഴെ പറയുന്ന:

“ഹത്പാ വേഗാഖനപതിശാഖകിഷരം ശ്രദ്ധവച്ഛൂദ്ധം
എത്പാ രത്നം ശിരസി ലസ്തിം തസ്യ ദത്പാഗ്രജായ
സന്ത്രാതാനാമസ്തുരിപ്പുണാ ഗോപകാനാം കദമ്പമേഖ
സരഞ്ഞാഖ്ഷണ (സൃഖിസൃത)മിദ്ധാഹരാർ നാരാജാഡിയം.”

— ५०० —

എന്നി പദ്മത്രിലെ ‘നാരാജാഡിയം’ എന്നപദം ‘ദേപ്യാ നാ രാധാജിയം’ എന്ന മേഘത്രുർ ഭക്തിരിപ്പും’ നാരാധാജിയപ്രബന്ധാവസ്ഥാനത്തിൽ പറഞ്ഞിട്ടിള്ളതുപോലെ ‘നാരാധാജി എന്നാളു കർത്തുനാമധൈയതെത്ത സുചിപ്പിക്കാൻകുട്ടി സക്കു അഭിഭൂതാജൈക്കിൽ സവ്മാ ഭഗവത്സ്നേഹത്തിൽ ചർണ്ണമിക്കന്ന ഇം ‘രാസങ്കീഡി’യുടെ കത്താവു് ദയ ‘നാരാധാജി’നാമ ദേഹനായിരിക്കണം എന്നതുകുമ്ഭവാൻ തരുണ്ട്.

“ഭാസാ ചാദ്രാഭിരാമൻ മുഢസകലക്കലാ-

കേളിലാളിത്രശാലി

വ്യാസത്രിനാരാദിഭിജ്ഞജുനിജനതാ-

അസവിത്തൻ ദേവദേവവൻ

രാഹസത്രിഭാസമാനനാസത്രാ ത്രാവരണ

ദേവനാനന്ദനുത്താൻ

രാസങ്കീഡിസഞ്ജനവന്നപ്പെട്ടിരുന്ന രഹസ്യക്രമ പു

സക്കലൻ പ്രകാശക്കുന്നു.”

എന്നുള്ള ‘അനുഭ്യവരിതംശണിപ്രവാള’കാവ്യത്താഖ്യ അഥവാ സദ്ധർത്തിന്റെ അവസ്ഥാന്ദ്രോക്കവും,

“ഓസാ വിശ്രൂത വിളക്കം കളിർമ്മതി തെളിവേ-

രന വുദാവനാനേ

വാസനതീചൃതപ്രജ്ഞാസവസ്തുസ്ഥിസമീ-

രാതികാരനേ വസന്നേ

വ്യാസഗ്രീനാരഭദ്രാബികസകലജ്ഞ-

ഘർശകമാനദ്രൂലം

രാസങ്കീയജ്ഞായവൈട്ടിതു രജനിമുഖേ

രാധികാശാധവമാർ.”

എന്നീ രാസങ്കീയയിലെ ആത്മദ്രോക്കവും എക്കൂട്ടായയായിക്കൊണ്ടാബിതിക്കം, വിമിഷ്യ ഓസാ, പ്രാസാന്തോനം, രാസ അനീധിയജ്ഞായവൈട്ടിതു എന്നീ പദഭാഷ്ഠത അഭിനന്ദനകരംഭം, മണിപ്രവാളത്തിന്റെയും കടകളിയുടേയും കർത്താവൈശാഖയി രിക്കണം എന്ന പത്രാലോചിക്കവും അവകാശമുണ്ട്. ഇത് ശിതിക്ക മണിപ്രവാളകത്താവു സുപ്രസിലനായ ‘ക്ഷേമനന്വ്യം’ രാണോന്മാർ ഒരു സമ്മതം പരന്നിരിക്കയാൽ ഈ ഏട്ടുക്കമ്പയും അദ്ദേഹത്തിന്റെതായിരിക്കണം എന്ന വന്നുള്ളൂൺ. എന്നാൽ ‘ക്ഷേമൻ’ എന്നുള്ള ചേരിനതക്കവീഡിയം ‘ക്രൂഷ്ണൻ’ എന്നായിരിക്കണം അദ്ദേഹത്തിന്റെ അഭിധാനമെക്കിൽ ഉണ്ടാക്കുന്നവും കൂടി ‘നാരാധിനാ’നാമധേയയം ദ്രാജിക്കാതെ വരുന്നു. ഫലിതരസപ്രധാനവും ധാന്യവും പ്രാജനികാഭ്യൂളവുമായ ഘടനാചോത്രത്തും പ്രൗഢിക്കാം ലാസംസമായ മണിപ്രവശ്യളത്തിൽ കാണാണ്ടുയാൽ അനുഭ്യവരിതകാവ്യം തന്നെ ഉണ്ടാക്കാനും ഇതോടു പ്രാജിക്കാനും ഉത്തമപരിസ്ഥിതാശാല ചുരുക്കിയുമായ രാമപാണിവാദനായിരിക്കംബു അതിന്റെ കാർത്താവൈണം, വിമർശകമാക്കുന്ന ഒരു വിചിന്തനരസപണ്ണം ഇപ്പോൾ മാറ്റനംബുദ്ധിയുണ്ടാക്കുന്നതിൽ കൂടിയാണ്. അഭ്യൂളവും ക്ഷേമനവും ഉണ്ടാക്കാനും ഇതോടു പ്രാജിക്കാനും ഉത്തമപരിസ്ഥിതാശാല ചുരുക്കിയുമായ രാമപാണിവാദനായിരിക്കംബു അതിന്റെ കാർത്താവൈണം, വിമർശകമാക്കുന്ന ഒരു വിചിന്തനരസപണ്ണം ഇപ്പോൾ മാറ്റനംബുദ്ധിയുണ്ടാക്കുന്നതിൽ കൂടിയാണ്. അനുഭ്യവരിതകാവ്യം രാസങ്കീയയുടേയും കർത്താവും രാഹുശാനാംബു അഭ്യൂളത്തിൽ, രാമപാണിവാദനം രാസങ്കീയയുടെ കർത്തരപ്രാം എക്ഷ്യോദ്യാഹ വീണ്ടും നാരാധിനാനും അഭ്യൂളവൈണം പരിഹരിക്കേണ്ടതായിത്തന്നെ ശ്രദ്ധിക്കുന്നു. പ്രാജക കടകളിയിലേ ദ്രോക്കത്തിൽ ഘടകമാക്കി ദ്രാജിക്കാനിനിക്കുന്ന നാരാധിനാവിഭാഗം തന്റെ

വാക്കേബാറം മുങ്ഗാമെന്നു നാരായണാദ്ദപാദങ്കട സുരണ്ണിയിൽ ഫച്ചിപ്പിക്കാമെന്നോരു വിശ്വേഷിക്കുന്നു് മുങ്ഗാമ കൊക്കിച്ചുള്ള സ്ന്യാത്രം ഭഗവത്പരമായി നായിച്ചു തുതാത്മക ക്രതുന്നതായി ‘നാരായണീയസ്ന്യവം’ എന്ന ഭാഗത്തിനു പ്രയോജനം പരിശുദ്ധനതാണെല്ലോ. അതുതതിൽ ഒരു നാരായണം വേണം. എന്ന സ്ന്യവനിയന്നായ ഭഗവാൻ ശ്രീകൃഷ്ണനും രണ്ടായഞ്ചതു കർത്താവോ വേരേ ഏതെങ്കിലും രഹണം ആയിരിക്കുണ്ടോ. റണ്ടാമത്തോരു അവർമാം കവിസങ്കല്പവിഷയമല്ലെന്നു നിന്ന് യുന്നതു സഹൃദയസമ്മതമാകയില്ല. സപയം നാരായണന്നായ ശ്രീകൃഷ്ണനും നാരായണീയസ്ന്യാത്രത്താൽ ഉദാഹരിക്കുപ്പും എന്ന വിചാരിക്കുന്നതു ക്ഷോദക്ഷമമല്ലെന്നതനെയല്ല വ്യത്മവുമാകുണ്ടോ. ഇന്ത്യിനു പബ്ലിക്കേറ്റുന്നതലും അനുന്നതം തുതികൾ കണ്ണുകൂടി നിന്നും നാരായണക്കുത്തിരുത്തിനും രാമപാണിവാദണ്ഠരും പേരിൽ തണ്ട്രപ്രകാരിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളായിരിക്കുന്ന കമ വിസ്തരണായമല്ലോ. ഈ സ്ഥിതിക്കു് ഇന്ത്യാട്ടക്കമായുടെ കർത്തൃത്വം ഉറപ്പിച്ചുപറ്റിക്കുന്നതിനു് ഒരു കാണ്ഡപ്രതലം കഴിച്ചിരുത്തിരുന്നും നിശ്ചയിച്ചുകൊണ്ടാണോ.

മഹാകവി ശ്രീമാൻ പരമദഹ്നാധൻ അവർക്കും ഇപ്പുകാരം അണിപ്പായപ്പെട്ടുന്നു. ഈ കടകളി കണ്ണുന്നവ്യാഘ്രങ്ങൾ താണോ. ഇര ദിവസത്തെ ആക്രമണകളും തങ്കളിൽചേരുത്തു പ്രസിദ്ധപ്പെട്ടതിട്ടുള്ളൂ, ശ്രീ ബഹുധാരാവും പാലാഴിമമനവും അദ്ദേഹത്തിനേരുത്തെന്നു. പാലാഴിമമനും രവാന്പരത്തു തുള്ളിവരാൻ യാദിക്കേതെന്നു പറയുന്നതു ശരിയല്ല. നാലീഡാരക്കേതെന്നു പരിശീലനം സമ്മതമുള്ള ശമ്ഭവവയത്തിൽ എന്നുള്ളപോലെ:

“നമ്മന്നുന്നു! നയനാനുഭാവം! സുദരശനുന്നു! വഭേം”

എന്ന ചാദി പാലാഴിമമനത്തിലും ഉണ്ടു്

“വിതരു ഭവതാം മദ്ദഗളും ശാർഖദഗ്യന്താം”
എന്ന പാലാഴിമമനവും,

“വിതരു വിച്ചുലം വോ മദ്ദഗളും ശാർഖദഗ്യന്താം”
എന്ന രാസക്രീയയും അവസാനിക്കുന്നതു നോക്കുക. രാജരാജും വമ്മ കൊച്ചുകോരിത്തനുരാം (കിളിമാന്തർ) തിരക്കുന്നുകൊണ്ട് വേരേ ഒരു രാസക്രീയ രചിച്ചിട്ടുണ്ട് അതു് ഇതിന്റെ നാം തിന്മാണണം

ഈ അഭിപ്രായം കനിഞ്ഞാബ്ദാരുടെതാണെന്ന് സഹാപിച്ചതായി സിലവവൽക്കരിച്ചുകൊണ്ട് സാദ്ധ്യമും ചരയ തിൽ പാലാഴിമ്മന്മാരും തങ്കുറാരും ‘രാസക്രീഡയും’ നമ്പ്രാത്മേ താണെന്നുള്ള നിഖാലിലാണ് കാണാനുള്ളതു്

ഒരു ദിവസത്തെത്തു ആട്ടക്കമെക്കരം എന്ന തലക്കെട്ടിൽ എസ്. റവി. ദൈംജും അവക്കരം പ്രകാശിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള സ വൈകുട്ടുടെ മുഖപ്പുറിൽ ചേത്തിരിക്കുന്ന ലിംഗിൽ പാലാഴിമ്മനും ഉണ്ണാക്കിയതാരാണെന്ന് നിയുതമില്ലെന്നു പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. മുതു് വിചാരങ്ങേണ്ണം സഹിച്ചു പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതാകാൻ തരില്ല. ഗമ്പതിനകമേ പ്രവേശിക്കാതെയുള്ള ഈ വിധി മുൻചോന്ന അഭ്യൂഹത്താലും മിസ്റ്റർ. പരമേശ്വരരായുടെ അഭിപ്രായപ്രാഥമാണുത്താലും അസ്ഥിരപ്പുടുത്തണിയിരിക്കുന്നു.

ങ്ങ കടകളിയിലാക്കാണെന്ന എന്ന വിചാരിക്കുന്നോടുനുണ്ടു കടമാബുന്നതിനു യോജിപ്പുണ്ടെങ്കിലും ഇല്ലെങ്കിലും ചില പത്ര,

കത്തി, കരി, താടി മതലായ വേഷങ്ങളിലും അം
കമ്മഴിച്ചിട്ടും
രതി. വയ്ക്കുതക്കു അരങ്ങേക്കളിലും കബാശങ്ങളിലും മാടി

പുക്കണ്ണമെന്നു മിക്കവാറും ഗമ്പകത്താക്കി
ംഞ്ചു് അഭിനിവേശം കടന്നുടന്നുണ്ട്. അതുകൂം അതിലില്ലെങ്കിൽ
അരതോരു കടകളിയാകയില്ലെന്നുള്ളാക്കുടി അവൻ വിചാരിച്ചു പോ
അന്നതായി തോന്നുന്നു. എത്തെങ്കിലും ഒരു യുദ്ധത്തിനും ചെന്തുള്ള
ചടങ്ങു കൂടിയേ തീരു. രാസക്രീഡ എന്നതു രാസം ആകുന്ന
ക്രീഡയാകുന്നു. രാസം എന്നവച്ചാൽ:—

‘രാസക്രീഡാം, രാസോന്മാ ബഹുന്തർക്കീയഡാം രുത്ര-
വിശേഷസ്സാം ക്രീഡാം’ എന്നുള്ള ശ്രീയത്സപാമികളുടെ വിവരം
ണ്ണംകൊണ്ട് അങ്ങനെകും നത്രക്കിമാരയു സൃഷ്ടികൾ ചെന്തുള്ള
നത്രനമാണെന്നും വരുന്നു. രാസലക്ഷ്യം മരുവാരു ഗമ്പതിൽ
ഇല്ലക്കാരം ക്രാണിനാം.—

‘നത്രക്കുലമീതകഞ്ചുന്ന-
മന്മ്പാന്മാതകരാത്രിയാം
നത്രക്കീനാം ഭവേദ്രാജസാ
മണ്യലീഞ്ചയ നത്രനാം.’

ഈവിധത്തിലുള്ള രാസക്രീഡാവള്ളനത്തിനും ഭാഗവതപ്രാബല്യം തന്റെ
ഖാദ ശ്രീയത്സപാമിക്കും,

“**മുവമാദിജയസംഗ്രഹം-**
ദപ്പകന്ദപ്പദപ്പഹാ
ജയതി ശ്രീപതിദ്രോഹി-
രാസമണ്ഡലമണ്ഡനം.”

എന്നതു കാരികയാൽ മുവമാദിക്കേണ്ട ജയിംഗ യാദിക്കുള്ള അവധകാ റു തുറന്തി ലോകക്കവിരുന്നാർത്തിനിന് കൂദപ്പുകെന്നറ ദപ്പം ശമി ദ്വിക്കയാണു പാത്രം കുടായ പലവം ഉന്നു നിയുചിക്കുന്നു. ഈ രാസങ്ങീഡജ്ഞായി മുലഭാഗവതത്തിൽ ഒന്ന് ഒന്ന് വരെ അവയും മാത്രമാണു ഉപയോഗിച്ചിട്ടുള്ളത്. അവയിൽ:

ഒ നീ ശ്രീഡേശ്വരം, ചജ്ഞാദയം, വേണുഗംബം, ഗോപി മാതട ആഗമനം, ഉപദേശം, തദ്ധതി, ഗോപിമാപാഹണാത്തിനായി അന്തർഭുംബം,

ഒ ൦ ഗോപികാനതാഡം, വൃക്ഷലതാദിക്കളോടു ഗൈവാ കെമരിച്ചുള്ള അന്തേപ്പണം, അതിൽ ഒരു ഗോപികയോടു(ഡാഡയോടു)കൂടി തുല്പുകെന്നറ പുമഗ്രഹി, അവളുടെയും മാപാഹണാത്തി നായി അന്തർഭുംബം, അവളും മറ്റൊരു മാതം തമമിൽ കാണുക, കാളിപ്പീപ്പളിനത്തിൽ മേലുന്നം, ശാന്തം,

ഒ മ ഗ്രാപിഡാഗ്രിതം,

ഒ റ കാളിപ്പീപ്പളിനത്തിൽ ശ്രീകൃഷ്ണൻ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ട ഗോപിമാതര സമാധാനഗൃഹത്തുക,

ഒ റു ഓരോ ഗോപിമാഡം ഓരോ തുല്പനായി ഭവിച്ച തു ഭവാകെന്നറ രാസങ്ങീഡാധമംവുതികുമ സമാധാനം, ഗോപിമാതട സപ്രാഹല വേശം,

എന്നീ വിഷയങ്ങളാണു പ്രതിപാദിക്കുന്നതു. മുവയാണു രാസങ്ങീഡാക്കമാസൗണ്ടയത്തിലേ ഉച്ചിതങ്ങളായ ഉച്ചാദാനസു മുംഭണ്ഡം.

ഈപ്രകാരം ഇരിക്കേ വസ്തുസ്ഥാത്തിയാൽനിന്നു വളരെ യോനം വൃതിവഹിച്ചിട്ടില്ലെങ്കിലും രജവിയിൽ ഒരു ശമോഡാവൈയ പ്രസ്താവാ പ്രത്യേകതാം രാസങ്ങീഡാ'ക്കത്താവിനം ഒച്ചിത്തേണ്ടിവന്ന തായി കാണുന്നതു മുൻചേരുന്ന തത്തപ്പത്രം ഉള്ളാഹരിക്കുന്നു.

കിളിമാനുർ കൊച്ചുകോയിത്തന്നുരാൻ തിരുമന്ത്രിലെ
കൂത്തിയായി മററാൽ രാസത്തിനീഡിക്കടക്കളി ഒരു-ഭിവസത്തെ
ആട്ടക്കമ്പകളിടെ ശ്രദ്ധത്തിൽ എസ്. റി. റെഡ്യുൾ
അവർക്കളിടെ വകയായി അച്ചടിച്ചിട്ടിട്ടുണ്ട്. അതിലെ കമാ
ബന്ധം ഇരു കണ്ണ ശിലവോന്നം അല്ല. വന്നനേരുംകണ്ണരം കഴി
തെരുവ് ആലുതേതേ പുറപ്പാട്ടതനെ—

“ഒരാവിന്ദസ്സമാഖിപ്പുജിതനാജി—
ത്രീഭാമമഥവൈഷ്ണവിനൈ—
സ്വാനന്ദം പ്രജസ്വാന്വീജനയഗ്രഹം—
ഭാനന്ദസദാധകകി—
ഗോപുരവൈദസ്സമാനാഭരം മുരളിക്കരം
വൃഥാവഗന സദ്വരം
ശ്രൂദാരകപാരാനോദ്ധരതമനാ
ദേഹ സരാം സുഖം.”

എന്നാക്കണ.

പ്രസ്തുതകമകളിയുടെ അതാംഭം.—

“രാസത്തിഡിജുംബൈപട്ടിഞ്ഞു രജനാട്ടിഡേ
രാധാക്ഷാധിവന്മാർ.”

എന്ന വസ്തുനിശ്ചേദപരമ്പരാംമാണ്.

ഈതു “രാധാമാധിവയേജ്യാജ്യന്തി യമുനാ—
ക്രിലേ രഹിക്കേണ്ടയി.”

എന്നാളും അയഞ്ചേപ്പും ചുരുക്കിയാണു അതാംഭം പ്രതിബിംബിച്ച
തായി തോന്നാണ

തിരുമന്ത്രിലെ രാ ത്രീഡയിൽ കാഞ്ചുമ്പേന പ്രതിബിംബിച്ച
രവും ദേവേദ്രാദാപാതരനും ശ്രദ്ധവച്ചുഡണാദരിയായ ഒരു
ക്രമിയുടെ പുറപ്പാട്ടം

“മുത്രാ യക്ഷീം തദന കുടിത്രാം
മുത്രവക്ഷേജനാം.”

എന്നീവീഡിയം അവളുടെ കുച്ചാഡാം ചുമ്പും അത്യി ഒരു സമർ
ചുരം കഴിഞ്ഞതാണ്ണേണ്ണം

“അമ ശൈഖി കലചിംഗാത്മസക്ത-
പ്രജവനിതാജനവാനുഹിതം വിധാത്രു
ഞാധിരജനി ഇംഗ കളിനകന്നു
പളിനമിതോ ഇരളീം ജഗഗ ഇക്കണഃ.”

എന്ന റാസത്തിലെയെ ഉപന്ധമിക്കകയും അധികവിസ്തൃഥങ്ങൾ

“ഭാരാങ്ഗനാർമ്മണിധീരങ്ങട നടവി-
ഡോഡോഡ്രാഡ്രൂഡോടവേഷം
വല്ലീതുമലശം, പണിയതിവിശേഷം,
തങ്ഗണിജനസുത്രമതു കമലിവ കമിപ്പതവം
പലകളിത്രടൻ ബഹുഘോഷം
മഹസ്യംഭളം സതസലാസ്യംഭളം സുഖമു-
വാസ്യാധനാക്രതരതിഭേദം,
കുതമൺിതനാദം, സമജനി വിജനാദം,
പരമസജ്ജലധിചതിൽ വീണവർ മന്ദരകന
സകലമപി നിജപരവിഭേദം.”

എന്നീ വീതിയിൽ ഉപസംഹരിക്കയുംചെയ്യുന്നു. ടെവിൽ ‘സുഖം ചന്ദ്രനാമധ്യയന്നായ കിന്നതണ്ണുറ സപ്പ് വേഷമായുള്ള പരപ്പാടം ദിവാനാലുള്ള സം എവം പുംബവരിജ്ജമായി ശഭ്ദവച്ചുഡ്യ സമേഖരിയുടേയും ശഭ്ദവച്ചുഡ്യങ്ങൾയും ആഗമനവും ശഭ്ദവച്ചുഡ്യവധും ബലഭദ്രനാലുള്ള മംഗളപ്രാത്രന്ദയുംകൊണ്ട കമ കൂട്ടി പുണ്ണമാകുന്നു. മുന്നംപിന്നം സമരാരഭ്യേവിജയണിളായി സമ്പടിതമായ ഇതിൽ റാസത്തിലെ ഇടയ്ക്കപ്പട്ടിരിക്കുന്നു. ഏ നാൽ കാക്കാക്ഷിന്നുയെന്ന റാസത്തിലെ സംകുലി ദ്വിക്കാൻ തന്മാളുള്ളതിനായ അതാലുമാബന്ധിലും ഉപകാരത്താൽ വഹിപ്പും ക്രമാന്തായി വേണ്ടെങ്കിൽ വിമർശിക്കാൻ ചുഴിയുണ്ട് ആളുതമായ റാസത്തിലെ പദ്ധതിലും പദ്ധതിം അതുന്നതസ്സുംഭളായി സഹിപ്പയന്നായട എപ്പയം ആക പ്രകാശം എന്നാളുള്ളതിനും അന്നവേംഡാത്രും ഉത്തമസാക്ഷിയാക കൂടണ്ണ വാസ്തവിക്കുന്നില്ല. പുക്കിലും ചുത്തുതരിയിൽ നേരണണ്ടിലാണ് പ്രത്യേകം ചാത്താനാപ്രയംപുതമാബന്നാണ് റാസിനും റാധി ഉം തുടിപ്പുംബളാണ്—

“വല്ലവീജനവചോവിലാസ്ത്രഭാണം..

കാമരസവല്ലർ-

പല്ലവാധിതകടാക്ഷവീക്ഷണാനിക്കു

ണേന നിവിലേഷ്ടരൻ

ഒട്ടുബാണാരലെല്ല മേരാളിതത്തുല്പ-..

മാകിന വചോ മിലാ

ചോല്ലിനാൻ മനസി കിലുകനാമഖവല്ല-

പങ്ജവിലോചനാം.”

(ഭാം ४)

“കാടക്കഴഞ്ചലവിളി വീണാവിനോദനം

ഒടററ ഗീതപ്രഭോഗങ്ങളും,

പാടി വരംടിയും പള്ളു വരംടിയും

പാടിയുമാടിയുമാനണിച്ചും;

പാടീരകകൾ കമണ്ണിത്തുരാങ്ക

മൊടക്കിക്കരുടിന മോഹിനിലാർ,

കല്ലുകപ്പള്ളിജാരം എകാണ്ഡവനാദരായ്

കെല്ലും മാലകരം കെട്ടി ദൈശ്വ

നാടകജാരഞ്ഞർ പീലിത്തിരുടി-

തന്നിൽ ചോരിയും ദേവന്മുകിൾ

നാരാധണാനെട തുപാളുതഃ കണ്ണ

മാരാ നംബിച്ചു ഗംഗ മംഗാം ടുനാ.

ആരിമ! ശ്രോവിദ! പാദോദാനന്ത!

നോരംഡണ! തുള്ളു! ചോ യ മാം.”

(ഭാം ५)

“കുറഞ്ഞതരങ്ങേരം മാഞ്ഞതായ തുള്ളുന്ന

പറഞ്ഞതരങ്ങ വാച്ചാ നിറഞ്ഞതായ മാഞ്ഞ

സുവിച്ചു സസിച്ചു സസിച്ചു വ തുള്ളു

കഴിച്ചു ചുച്ചു ചുച്ചു വയുമുണ്ടെല്ലാം.”

(ഭാം ६)

ബാലുമ്പഞ്ചും തുമ്പി ഏരംസതരങ്ങുനിതമായ റാസക്കുളി
ഡഹരിച്ചിലേ അവഗാഹനമെങ്ക ക്രമാനിഷയം എകില്ലും പര
കാമ്പമ്പഞ്ചിയ ത നിന്മുതിപ്പമാണെ ഇത റാസത്തീയതയാണെങ്കിലും
വസ്ത്രത്തെന്തെന്നും റാസത്തീയംകാണെ ഇതുകാരം സ്ഥാനം

കുന്നിയിടിക്കുന്ന. ഒരവാനേക്കാണ്ട് അന്നേകം ദോഷിമാദോഷു
അലീസ്റ്റം ചോദിച്ചു സെപ്പിളിക്കുന്നതുക്കണിൽ ആളുമല്ലും അമ്പിം
ഗനാചിവിഷയപ്രാത്മനകളിം ടെവിൽ ‘പഞ്ചമാസി’യെന്ന
ശോഹിയെ പ്രവേശിപ്പിച്ചു പരമാനന്ദരസത്തുപരമായ പരിഞ്ഞ
ജാഥിവാഷ്യവും ലഭ്യപ്പെട്ടിട്ടിരിക്കുന്നതു നേരുക്കു,

“കൂദാശ—

പദ മഹാസി! നിന്റെ കാമം
പരിപ്പിനോടേ ചൊന്നാണും നീ.

ശോഹി—

പദംമനാഭ! നീ താമനങ്ങൾ
പരിപ്പോഴിച്ചിട്ടെന്നും നാം!”

(ചും ۲۰)

ഖുമിടത്തെ പദംമഹാസിപദംമനാഭപദങ്ങളിടെ സ്വാരൂപ്യം വേ
ഡാന്തികളുായ സഹായത്തോടെ പ്രത്യേകാശിമാനത്രിനവകാശമുണ്ട്
താൻം

ഈ തയ്യം നീതുപണംകൊണ്ടു പ്രഖ്യാതിന്റെ സാമ്പി
തുമഹിമ വ്യക്താംകുന്ന. ആതാജാഥം ഇലമാതിരി നേനാന്തരം
കടമകളി പ്രകാശരഹപ്പുട്ടതുന്നതിനുള്ള യോഗത്തെ സാംഖ്യാനം
പ്രശംസിച്ചുകൊണ്ടു ഇരു ‘രാസകുറിയി’യെ രാജിക്കാനുസരിച്ചം
സമൃദ്ധിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

ഈ കമകളിയുടെ പ്രസിദ്ധീകരണത്തിനും അവലമ്പിബു
ദായ മാതൃക കോട്ടയം കടമാളുൾ ചൊന്തകദ്ദേരിമംത്രിൽ
ബുദ്ധമന്ത്രി നാരാധാരൻ മിത്രൻനന്നുരിയവർകളിടെ വകയാകു
ന്നു. താളിയേലാലഗ്രാമം തിരിച്ചെങ്കിലും അഭ്യർത്ഥനയാൽ കാലപ്പു
ഴക്കം നില്ലുകയിക്കാൻ തയ്യാറു ടി. നാരാധാരൻ മിത്രൻന
നന്നുരി അവർകളിടെ ഗ്രന്ഥസമൂഹംനാംകൊണ്ടുള്ള സംഭാഷണത്തെ
സംശയം അംഗീകൃതുകൊള്ളുന്നു.

തിരുവനന്തപുരം,
ഫു. - ഫു. - ഫു. റ.

ഡി. സൗംഖ്യാശിവശാസ്ത്രി,
കുറുററൻ,

രാസ കുട്ടി യ

(കുമാര കുട്ടി)

രാസ വിശപ്പനവിളക്കം കളിക്കുമ്പൻ തെളിവേ-
 ദന മുദ്രാവന്നാനേ
 വാസന്തിചൃതച്ചപ്പാസവസ്തുരണ്ടിന്മീ-
 രാതികാനേത വസന്നേ
 പ്രാസഗ്രീനാരേ ഒന്നുാടികസകലജന-
 അരിക്കമാനന്തുലം
 രാസകുട്ടിയെങ്ങാൽക്കൊട്ടിതു രജനിഭവേ
 രാധികാമറ്റയവമാർ,

[തോടി ഏകതാളം]

രാധികാസഹിതനായ രജീവനയന്നൾ
 മാധവൻ മധുരശ്രീലൻ മാധാരോഹാകാരൻ
 മന്ത്രജ്ഞാവദനച്ചന്നപ്പറ്റൻ മനമാണിരാമൻ
 അഞ്ജനാഭൻ കഞ്ജനാഭനാനന്ദസപ്തദ്ധൻ
 പീലിക്കാർക്കുന്നലും നല്ല പീതമാം ഭക്തിലും
 മാലിക തുളസീമാല വനമാല കൈസ്തും
 കഷണം വലയം കാഞ്ചി കിഞ്ചിഞ്ചികലാപം
 തക്കപ്പുംകുടകക്കാളിലും താമരമാലയും;
 വേണ്വാടി വാസുദേവൻ മുദ്രാരണ്യേ രമേ
 വാണി രാസകുട്ടിയാലോലൻ വാരണാഗംഭീരൻ.

കാളിപ്പുളിനേ കളിച്ച മതവീ
 കാവ്യന്നം രാധയും
 മുളിച്ചുന്നപൊട്ട കേളികഞ്ജലവും
 മുദ്രാവനേ ചാവനേ;
 രാകാച്ചനബിച്ചയൻ സമയേ
 രജീവനാഭൻ മുദ്രാ
 രാധാ ചാനിതമും കഞ്ചന കലാ നു
 മെല്ലുന്ന ചെണ്ണീടിനാൻ.

അരീക്കിൾ റാധയേണ്ട്:—

[തോടി ഏക രാളി..]

വണ്ണാർപ്പക്കുചിമാർമ്മണി കണ്ണകെകാർക നീ രാദേ!

കണ്ണാലഫീകൂം ചായയമുനാതടവനമധുനാ ബാലേ!

വണ്ണാർ കള്ളത്ത് ചരദനല്ലഞ്ചും...—മുടി

തണ്ണരത്ത കോമലുജലഞ്ചും...—മധു

മണ്ണരത്ത എമലഹരക്കലഞ്ചും

ക്രക്കിന ക്രയിൽനാദം ഷോഹനമാകിന രസദേശം നല്ലോര

കേക്കികളുതിമോദംചുണ്ണിമ കേവലമവിഷാദം...—കേക്കാ—

കളക്കുളന മുച്ചപാടിയും കനിവിനോട് പുനരുടിയും

കാനനമലർകലവാടിയും കരതി വിരവിഭുടനോടിയും

മണാനിലം ചരദനവിമിതനിൽ നിന്നിമ വീണിട്ടും.

സുദാരി! വന്നാലും നീ നാടികലഗ്നാലും നീ

സുരഭിപരിമലുവിയച്ചമിവിടെ നവ—

സുരതസുവമവിശമചിത്തമുപരി ദമ

(വണ്ണാർ)

കളിനജാതടവനാനരം...—ഈന്ന

കളിപ്പതിനീതിമനോഹരം; നന്നായ

തെള്ളിത്തരു ശ്രേതവിനിരതരം...—മന—

മഴിത്തരു മന്ത്രരാശാനരം.

ഞത്തക വച്ചിപ്പോബേ...—നീതികൾ

പാടക മമ ബാലേ! എമലർ

ചുട്ടക കചജാങ്കച...—ശ്രോഭന—

ചാട്ടവചനശീലേ! മെല്ലേ

വരിക ചാത്തുവി! റാധികേ! വര

മനോഹരളണ്ണാരാധികേ! തവ വാഞ്ഞയങ്ങനിനി റാധികേ!

തനവിഗതവിരോധികേ! വാഞ്ഞരാനകുലം

കഞ്ഞകടീരഞ്ചും മഠംജുപടീരഞ്ചും

കുക്കമ 11 റാഡഞ്ചും പങ്കചിവാടഞ്ചും

കലയ കനിവിനോട് കലംറമരത്തു

രലയചവനരസമലസ്ഥിചി! യൻക.

(വണ്ണാർ)

രാധ :—

[മുവാറി എന്തുംഡിം.]

ഗോപനാരീജാരി! ഗോവാദി! ഗോപാലനാഡി!

ഗോകലാലങ്കാരി! ഗോവിദി!

ഗോപതേ! നല്ലോയ നടഗോപനദിനി! മുകദി!

ഗോപതേ നിന്മെമാറ്റി തൃപ്പി! ലോഭനീയാകാരി! ഗൈരഭി!

(ഗോപ)

യാമിനീനാമഞ്ചൻ മണ്ണലം—ചുമ്പാശയാകം

കാമിനിക്കൈ നല്ലോയ കണ്ണലം;

യാമിനം വിപിനമതിമേഹനം വിളഞ്ചിടനം

കാമകേളികരിക്കൈ ചേരും കോമളംഭിരാമമുംതേരി! (ഗോപ)

ചുതപ്പിപ്പിജാലമുതിരിനം—വിക്രമതിനി,

ചുതപ്പബാണംതാനം മുതിരിനം;

കാതരാക്കിമാരിപ്പററം കൈനതുകം വള്ളന്നിടനം,

കാമകമാക്കല്ലോമുള്ളിൽ കാതാപം വാല്മീകിനം. (ഗോപ)

സുന്ദരവദനി! കണ്ണാലം—വസന്തകാലം

വന്നവെന്നരിത്യുകാണ്ണാലം;

ഖുന്നതന്നേ രാഘവീഡിനനുമായ്മ തുടങ്ങേണം

ഖണ്ടവിംബാനനി! തൃപ്പി! നന്നനനി കാലചിത്രം. (ഗോപ)

.അരതുാനദിമേരഹകാരി മുരളിനാദാമുതം കേട്ടടക്കം

തെത്തുംബിവ്യസുതാഭിചന്നു സകലം സന്തുജ്യ സന്ദൃശ്യം

കണ്ണപ്പാതിരയേന കാനനത്തേ ചെന്നേനായ ഗോപാദി ശനാ—

പുന്നതേതാടത്തിരാചെയ്യു നദതനയൻ മദസ്തിതോപ്പാസവാൻ.

തൃപ്പിതൃപ്പി ഗോപസ്ത്രീക ലോട്ട് :—

[തോട്ടി.]

സാരദേശായതാക്കിമാരേ! കേരംക്കുവിനിഭാനീം

സാരദേശായതാക്കിമാരേ! സാരം ഗോപികമാരേ!

സാധുലോചനാനദം സാധംകാലമീവണ്ണം

സമാധാനം മദ്മാപാനേത ഷ്ഠാരവനതലേ

തങ്ങണികളിഞ്ഞെന വിരവൊട്ടി വരവതി—

നെന്നെന്നായ പെതകിന കാരണമധുനാ

പരഞ്ഞിള്ളവിനു മരി നതുംഗിമാരിക്കു

(സാരം)

മേലണ്ണംപവാദം രാധാദികളാം
 മയുമെഴുമിലാറിനിങ്ങൾക്കുംഭടനെ ദമിക്കും
 മേലണ്ണംപവാദം.
 നാലുസാധനങ്ങൾക്കും മുലമാകിന്യയർത്ഥപേക്ഷിക്കാലും
 നിലവേണിമാർ നിങ്ങൾ നിജങ്ങൽത്താങ്ങൾക്കുംയെല്ലാം
 ചാലവേ വെടിഞ്ഞു സഖ്യരിപ്പാനെന്നതേഹാ! മുലം? (സാരം)
 സപാതത്രപ്പം തങ്ങിമാക്കേതുമെ മുണ്ണമപ്പ്
 പാതകം പ്രലമ്പന ധരിച്ചിടേണം?
 നാമമൂർ പ്രത്യേകവും നാരിമാക്കൽ നിങ്ങൾ
 ഷോധിച്ചിട്ടുകവേണം വണ്ണുനവിയിനാ
 നിധുവനം താനന്നഭവമവിവിൾ സാധുതരം ഷോധിച്ചീ-

[ചുക്കവേണം.

മടിയാതേ നടന്നാലും പാതമുവിക്കളേ!
 ചതിയങ്ങതൻപോഴു പതിമാരോടവരുതെ
 സങ്കടമധികവിരക്കമതിനാ—
 ലന്തമ്മാ വരുന്നതു തച്ചക്കമോ ശൈവ! (സാരം)

സ്ത്രീകൾ:—

[ദ്വിജാവന്തി എക്കരാളം.]

വണ്ണിക്കൊല്ലു നീ ഹേ വാരിജാനന!
 നെഞ്ചിലബ്ബിതാതകമത്തങ്ങെന തുണ്ണു!
 സഹിക്കവേണ്ടു തുണ്ണാകലമാർ തനങ്ങൾ? (വണ്ണി)
 മാനസം പെരിക്കെത്തള്ളയന്തു; ഏഡി
 മദനഗരപരവരുതെ വള്ളയന്തു
 മാനനിനാമാരകയവമാനനമത്തു തുണ്ണു!
 മാനനീയാകാര! വിരി! മാനയാഡിലാശമിതു. (വണ്ണി)

ഗ്രഹവും നൃത്യ ധനങ്ങളും ചീനി—
 ഒള്ളുമ്പും സകലജനങ്ങളും
 മോഹനാഞ്ചേരി! തുണ്ണു! നിരീഞ്ഞ
 സ്നേഹക്കുമാനനതനെ റാങ്ങുരം—
 ക്ലീമിതങ്ങൾക്കുല്ലാമായു ദേഹി ദേവകീതനുജ! (വണ്ണി)

രാസകേളിയാറിമേളനു താവ രമണിമാതടങ്ങ റാളനു
രാമഗോഡര! നീജേ തും താമ സംങ്കീര്ത്തനു
കാമസംപൂരണംചെയ്യു കാമസന്നിഭി! മുക്കു! (സാമ്പാ)

വല്ലവീജനവചോവിലാസൗഢി റാസകാമരസവല്ലഭി—
പല്ലവാ ഉിതകകാക്ഷവിക്ഷണനിർക്ഷണേന നിവിലോശ്പരം
മല്ലവാണശരശരൂമേറുത്തതല്ലമാകിന ചോവ മും
ചോല്ലിനാൻ മനസി കില്ലുകനാഖലപല്ലവജജവിലോചനം.

അരീത്തിൽ:—

[സൈരാഷ്ട്രം എന്നാളം]

സുവദേ സുവരിമാരേ! രമി, തിനന്നരമിള്ളിന്മുകാട്

(സുവ)

സവിമാരലാട്ടമിടക്കുടക മതിഞ്ഞുമുഖിമാരിഹ
വിള്ളാടക വിപിനേ

(സുവ)

കാമിതമാകിന കാഴ്നവാസം
കാമിനിമാതട രാസവിലാസം
യാമിനിനായകകാനിവികാസം
പ്രേമനോ ഹരഹോമല്ലഹാസവ—

മെന്നിവ ന മദ്യേ പലവക്വന്നിതു

രദ്യേ ബല്ലരസമിന്നചീതമദ്യേ! മനോദമമെന്നതു രദ്യേ,
മദചാതചവദനാനിലാഗതി

ചാത്രകാനി ചാത്രകാനതമദിരെമന്നിവ

വന്നിടക്കു രമിപ്പാനേതുമിപ്പോളോരു കരവില്ലിഹ
നന്നികുള്ളം പുലന്നിട്ടപടി

(സുവ)

നമ്മടെ കേള്ളിവിധമിതു വിലസതു.

വേണിഡരേ മലർമാലകർച്ചുടി

വേഷമനോഹരമാകിനമോടി

വേണാരവാഞ്ചിത്യീതിക്കംപാടി

വേഗമദ്യേ! പലനാടകമാടിയു—

മിഞ്ഞെന ലള്ളി രകള്ളികളു—

മിഞ്ഞെജമിള്ളിതവിശ്വാദന—

മംഗവിലുള്ളിത മനോദമമംഗവിശ്വാദനിയേ മംഗഹരം

[ചാത്രി—

മര്ത്തിലാഭജ്ഞന്മാരുടെ സദ ദത്തിവുന്നിതു സന്തുടി
ശ്രദ്ധിച്ചുമന്നതുമില്ല നമ്മക്കൽ
തുടർന്നു ഗമനങ്ങൾക്കു ശിതമാകിന
സദ്വാഗമമന്നു പാടു സദ്വാഗതമായിരു. (സ്വബ)

വീണാവേണാമുദ്ദഭജ്ഞന്മാരുടെ ഗമജ്ഞന്മാരുലാസഭജ്ഞന്മാരുമായം
വേണാന്നിടിന് റാസകേളി തെള്ളിവോടാനുംതുപാരി മണി
സൈപരാ ശ്രാവപനിതംഖിനിജനമഹാവുന്നേന മുദ്രാവനേ
കാരണ്ണാമുതവാരിരാറി കമലാകാന്തൻ തുടങ്ങിന്നാൻ.

[സൈരാഷ്ട്രം എക്കരാഭം.]

ഗ്രാഹവധുകളപരിവൃത്താകിന
ഗ്രാഹപക്ഷമാരണഭാരൻ
ഗ്രാഹിതസകലചരാചരനതിരയ-
അപതയാ സുക്രമാരൻ
ചരമുലക്കണ്ണാധവലയമഹാമണി-
ചട്ടലക്ടിപകച്ചാരൻ
കാഞ്ചനകാഞ്ചിതതാഞ്ചിതകടിത-
വിലസിതപീതച്ഛക്രുലൻ
ഓദ്ദീവിജ്ഞാനിന വനമാഹാവലി-
തുളസിമിളിതശരീരൻ
മദ്ദംഗലാനമനോഹരനാകിന
മധുരിച്ച ഏതനമാരൻ;
രാസവിലാസവിനോദനമണ്ണപാട
രസികരിരോമണിബാലൻ
ഹാസമനോജത്തുവേദി തുടന്നിതു
ഹരി ജഗതാമനങ്കുലൻ.

[അടംത.]

തുള വള കീഴിയന്ന; തലമുടിയഴിയുന്ന;
തദന തടമുലയിണയിലണിമണിഗണങ്ങൾ തകന്നിട്ടുണ്ട്—

[മെല്ല

മുവം തമമിലിടയുന്ന, മുടിമാല തടയുന്ന;
മുട്ടമതിയൈഞ്ചെടതിർപ്പൊരുതുമഴകിന മുവവും വിയത്തിട്ടുണ്ണ

വസന്നങ്ങൾ വിറയുന്നു; വ്യസനങ്ങൾ കറയുന്നു;
വട്ടിവിലോട്ടിന്ത്വവാടിയുടെനടപ്പുമുള്ളത്തീടുന്ന—

[മെല്ലൈ]

കിളിമൊഴിക്കച്ചത്തിരുന്ന കളിക്കണ്ട രസിക്കുന്ന
കിമപി മുളകരഹസ്യിതവിലസിതവദനന്മാദഗവാൻ—മെല്ലൈ
മുരാവെരി കളിക്കുന്നു; മുള്ളിയും വിള്ളിക്കുന്നു;
മുനിക്കുലമര കളമരത്തുന്നികളുവനെ വന്നങ്ങീടുന്ന—മെല്ലൈ
തുടിതാളം ദിശക്കുന്നു; പട്ടമേളം ചുഫ്റക്കുന്നു;
കടലകുവച്ചയച്ചുലമിച്ചിലനിച്ചടച്ചി വിലസിടുന്നു.
മടവാർമണ്ണയലത്തിരുന്ന റഡിക്കിലോകക്കവേ മുള്ളു
മദനസച്ചലനമഹിതവുള്ളതു ദാജ്ഞിച്ച ഭാവാൻ.
ഇതി അരീവാസുദേഖാൻ മതിളുന്നിതി കലാന്നോത
ശതിയുമവനട ഗതിയുമതിരസംയുക്തരമവിലാ.

തദന്തരേ തുംബുതനാരദമാർ

തദന്തികേ വന്ന റിമോദ്ദേശാദ

ഗദാഗ്രജിരുന്ന കളി കണ്ണിക്കണ്ട-

അച്ചപ്പാരംഘേവം കുത്രകേന ചെ നാൻ.

അംബുക്കാരംനാർ:—

[സംവേദി.]

രാധാവല്ലി! ഗ്രോവിന! ജയ
രാമാനജ! മഹിഗ്രോവിന!
ആധാരം നീയവിലജനങ്ങൾക്ക്—
മാധവ്യാധിവിനാരം! മഹേ!

(രാധാ)

അച്ചുത! മാധവ! ഗ്രോചാല! ജയ
സംഖ്യാദനാമയ! ശിവഗ്രീല!
നിശ്വല! നിമ്മല! നിത്യ! നിരഞ്ജന!
നിജുള്ളതു! മുകുട! മഹേ!

(രാധാ)

അംബുജശൈനകരുന്ന പരിതമിദം കാണ്ണക
തുംബുതമുനിവാരം! ഭൂരിതവരം
അംബുജമുവിമാരോകാന്നിച്ചു കളിക്കുന്നു
വിനയനവനോദി ജീവന്നേപ്പാലെ.

(രാധാ)

നാരട! വഴിപോലെ സുക്ഷിച്ചാലും, നവ-
നീരഭാഗങ്ങളെന്തെന്നേ വിക്ഷിച്ചാലും
ഓരോരോ തയണികർക്കേണ്ടോരോ മുകിൽവർന്ന്
ആരോമത്ര കനിവോടെ വിള്ളുന്നിട്ടുണ്ട്. (രാധാ)

തൈ തൃപ്പിനൊന്നായതിനെ അസിപ്പിക്കുന്നു, തൃപ്പി-
നൊത്തവൻ മഹറായത്തിനെ മസിപ്പിക്കുന്നു;
തൈ തൃപ്പിനൊന്നായത്തിനേയാക്കാതമിച്ച ശയിക്കുന്നു,
തൈ തൃപ്പിനൊന്നായത്തിനെ രമിപ്പിക്കുന്നു. (രാധാ)

കുഹിച്ചാണിതാ നിന്ന ഒരു ഗോവിദ്ധൻ, കാൺക്
വിലച്ചിച്ച വസിക്കുന്ന ഒരു ഗോവിദ്ധൻ;
പലഭേദം കലതന്ന വിലസിതമിത്ര കാൺക്
പ്രഭാ വന്നു നാഡാജ്ഞാരാക്കുന്നോ! ഒരാൾക്കു! (രാധാ)

മലതന്നിൽ വിലസുന്ന മഹിഷാജ്ഞാജ്ഞം പിന്നെ
കലകളിലും കരികളിലും ദരിംബാജ്ഞം
പൂപ്പികളിലും കരടികൾം ശരഭാജ്ഞാജ്ഞം
കളിക്കണ്ട കനിവോടു വസിച്ചീടുണ്ട്.

മരഞ്ഞളിലിതിക്കുന്ന കപികളും മൊരുന്നു
മരുപ്പാവ കണക്കിന മതവീടുണ്ട്.
പരമായും തിരഞ്ഞെടുവാൻ വിലാ റംകോണ്ടിതുനേരു
പരമാനന്ദമിക്കണ്ട ജനഞ്ഞാരാക്കല്ലോ. (രാധാ)

[ഓക്കാരണഗണ്യം.]

വള്ളവിമാനോട്ടുക്കളിക്കുന്ന
മല്ലവിപ്പോചനാർന്ന ജന-
വള്ളഭോക്കിന രാസവിലാസമിാത്രതു മനോഭിശാമം.
കാളം എഴുത്തവിളി മെള്ളുകലഞ്ഞാരം
തരാളാജ്ഞാജ്ഞം ചേതുവവള്ളം മുവ-
ജാജ്ഞം മുരളിയില്ലതിപ്പുദാജ്ഞം പാടിക്കളും ചീടുണ്ടുണ്ട്.
തപ്പം തകിലുമിടകയ്ക്കുയുടക്കമെടുക്കുന്നതു നാൻിജനമെട്ടു
തച്ചാതെ കൊട്ടിക്കലുാരും പലചായമത്രയും [കെള്ളത്രുമഹം.

വടത്തിലോടിപ്പും വച്ച് പാട്ടു മട്ടോത്തിനൊളികളിൽ നിന്നും തുള്ളിയാരെന്നൊരു മായമിലം.

തുള്ളി! ഹരേ! മധുസുദന! മായകു! ഓവ! മുഹു! വിശേ! ഒരു തുള്ളികളഭാത്തമാ!

[ചുവർച്ചി മാം.

വരള്ളംഗണംഗാലി വാസുദേവൻ
വരത്തണിജനമണ്ഡലേ വിള്ളം
ഉഡുപരിഷട്ടി ചപ്രതന്നംപോലേ
പട്ടവചനാനി ചാ ദിനമഞ്ചുംചേ.

അരീക്കൾ:—

[നീലാംബാരി ചന്ദ്രതാളം.]

രജനീശബ്ദിംബുമുവിമാരേ!
രജനീവിങ്ഗനാദമിത്ര സാധു സവിമാരേ! (രജനീ)

യമനയുടെ പയസി ശരീഖിംബും വിലസുന്ന
രമണിയമധികമണബിംബും നിഃബ്ലൈംചു
സമരായ വരകയേരു ബഹുരാഖിസമുഹം
വദനസ്ഥവത്തൊച്ച വൈരം കാരണമിഹ? (രജനീ)

നിഃബ്ലൈം വദനമതിവിമലം കാണ്ഠകയാൽ
തിണ്ടിന വിഷാദേന കമലം തുന്മുന.
ഖുണ്ണനെ നമ്പക്കുതമെന്നറിക സകലം
സദ്ഗതി നിഃബ്ലൈം സന്ധുതി സംഗമമിത്ര. (രജനീ)

കമുഖകലമാത്ര വിടക്കു നിഃബ്ലൈം
കാശമതിനു യമുന തുടങ്ങും;
കമുഖം യമുനയുടെ നയനങ്ങളുന്നതോന്നും,
കണ്ണാലധികം സുവഞ്ഞണാമാധമ പരിചേംചു. (രജനീ)

നിഃബ്ലൈം ത്രണഗണമിതല്ലോ പാട്ടു
ഒദ്ദേശിയോച്ച ഭ്രംഗ കക്കലമെല്ലും
ചാത്രരമദ്ദുംലുമു (തേഷ?തുവ)മിദമെന്നമേചോല്ലും
മധുരതപരക്കീടിന (മുഹു)യുദ്ധവിമാരേ! ബത! (രജനീ)

ಪ್ರೀಕರಣ:—

[**ಕಲ್ಪಾಳಿ ಓಹತಾಳಿಂ.**]

ಉಡುಕುಮಾರಕ! ನನ್ನಿತ್ತ ನಿನಿಟ
ನಾನೊಂಫಿವಿಲಸಿತಮತಿಸರಸಂ.
ಸುಷಂಗ!ಸುವರಣ! ಸುಭರ!ಸುಮಾಂಪ!
ವಾಂಗವಂತ್ತಾವಿ ವಣ ಕಣಾಳುಂ ನೀ. (ನಂ)

ಮಂಗಂಗರಿತನಾಂಗಿಂ ವಾಂಗ ನ್ನಿ
ಮಂಪವಂಗಿಹ ಡ್ಯುರತರಂ
ಮಾತ್ರಕಿರಣಾಂತ್ತಾಮಿತ್ರಸಹಜ! ತ್ವಿ!
ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಶಿರಹ್ಲಣಸಾರಮಿತೋಽವ. (ನಂ)

ಹಾಳಿಂತಿಂಡಿಯುಕ ಹಂಕಷ್ಟಿಂತಾಂತಾಂ
ಹೆಳ್ಳಿಕೈ ನ್ನಿ ಸುಬಮವಿಲಪತೇ!
ಅತ್ಯಾಂಕಹ್ಲಾಂತ್ತಾಮಿತ್ರಿಮೆಳ್ಳಿಂತ್ತ ನಾರ್ಮಾರ
ಹಂತ್ತಿಂತ್ತ ರಮಿಕೈ ನೀ ನಾಳೀಕಪೂರ್ವಾಗೆತ! (ನಂ)

ನಾಳ್ಯಾಂ ವಸಂತವ್ಯಂ ನಾಳ್ಯಾಂ ರಾತ್ರಿಕಿಂತ್ತಂ
ನಾಳ್ಯಾಂ ಘೃಣಾವಂವಿಮಿಕಿಂತ್ತಂ
ನಾಳ್ಯಾಂ ಸುಭರಂಗಾಂಧಿಂತ್ತಾಂ ನಾಮ! ನೀಯಿ--
ಮಹ್ಲಾಮಾತಮಿತ್ತಾಂ ಕಲ್ಪಾಳಿಮಾಂಕ ಭಾಗ್ಯಂ! (ನಂ)

ನಾರಾಂತಿಂತಿರ್ವಾಂ ಮಂಜುಂದೆವಂತಾವಸ್ಥಾಹಂ
ವಾರಣಾಂತಿತ್ತಾಗಂಧಿಂತ್ತಂ ಪತ್ರಾಪತ್ರಾಗವಾರಣಾಕಂಬವ್ಯಂ
ಎಂಬಾಪಾಂಪಲತಾತ್ತಾಂತಾಂತಿಕಿಂತ್ತಂ ಮಾಕವೇ ನರಕವೆವರಿತಿನ--
ಖಾಲಕೆಹ್ಲಿಸಮಯೆ ನಿಕಾಮಸುವಮೋಂತ್ತಾಂತಿ ಮತವೀ ತಣ.

[**ಉಂಣಿ ಓಹತಾಳಿಂ.**]

ಅಧುನಾಯಾ ನಿಕವಣೆ ಕಮಗೀಯೆ ತ್ವಿಪವಣೆ
ಕಮಗೀಮಾರೋಂತ್ತಾಂತಿ ಕಹಿತ್ತಾಂತಿ ಕಡತವಣ್ಣನೀ;
ಮಧುಮಾಸೆ ಮಧುರತರೆ ಡ್ಯುಮಾಂತಿಮಾತರೆ ನಿಕರೆ
ಮಧುವೆವರಿ ಉನ್ನಿ ಮಂ ಮಹಿತಮಹೋ! ವಿಲಸ್ತಾತ್ತ.
ತಣಣಿಯುಕ ಕುಚಕಲಂ ತಿತಮಾರಿತ ಚೆತ್ತಾಂತಣೆ
ಪರಿಂಂತಾಂತಿಕರಂಚೆಯ್ತ್ತ ಪರಮಷ್ಟಮಾಂಗಣರಾಗಿ,
ಉಯಂಮಣೆಯಾರಿ ಹಂತಿ ಶಯಂತರಾಲೆ ತ್ವಿವಿಮಲೆ
ಉಯಂಚೆಯ್ತ್ತಾಂತ ಸರಸಂ ಶರೀರವಿಮಾರೋಂತ್ತಾಂತಿ.

അധിരസ്യാരസപാനം മധുപാനം മുളാനം
അധികമാ രാധികയാ സഹ തത്വാന്തികാമാ.

[അടങ്ക.]

ആവിശ്വാസവേദം ഗോപീജനങ്ങളും
ഭാവാനക്രം വിനോദിക്കുന്നേപാറു
ഭേദവായിരാജനം ദേവീജനങ്ങളും
സേവ തുടങ്ങിയുവരിഞ്ഞെ.
ഉച്ചൾ റംഭ തിലോതമ മുന്പായ
സപ്രത്യുഥും കഴി തുടങ്ങി;
ബാടക്കുള്ളവിളി വീണാവിനോദനം
കേടരു ഗ്രിതല്ലുയോഗങ്ങളും,
പാടി വരാടിയും പന്ത്രവരാടിയും
പാടിയുമാടിയുമാനവിച്ചും;
പാടിരക്ഷമപകമണിശ്രദ്ധായ
മോടിക്കാക്കുന്നിന മോഹിനിമാർ,
കല്ലുകപ്പേജ്ഞങ്ങൾ കൊണ്ടവനാഭരായ
കൈല്ലുട മാലകൾ കുട്ടി മെല്ലു
നൃകമാരന്നു പീലിത്തിരുത്തി-
തനിൽ ചൊരിയും ദേവസ്തുതികൾ;
നാരാധാരനാടു ത്രപാതുതം കണ്ട
മാരാത്തിപ്പുണ്ട മയണീടുന്ന.

ആരാമ! ഗോവിഡ! ദാമോദരാന്ത!

നാരാധാര! തുള്ളി! പാലയ മാം!

രസികന്തു തുള്ളൻ രമണിമണിമാരോടു സഹിതം
വസിക്കന്തു വാമാകച്ചതടപരിരാജസരസം
ഹസിക്കന്തു ശ്രദ്ധം ഹരിണമിഴിമാക്കളിലധികം
നൃസിക്കന്തു മോം; വചനമിദ്ദുചേ സക്രൂക്കം.

ആരാമിക്കണ്ണൻ സ്രൂടിക്കളോടു്:—

[കാമോദരി ഏകരാളം.]

കേരംക്ക മേ വചനം നിതംബിനിമാരേ! വഴിപോലെ
കേവലമിഭമനക്രുലം.

ନୀକମିଳୁଯୁଗ ନିନ୍ତୁଥ ଲଭିଷ୍ଟକାରୀବାନବସରଥିତିଂ.

(କେରଳ)

ବନ୍ଦାବମଣାରିକିଲଭୁତବୋଣି! ନିନ୍ଦିର
ବାମଭାବଚିହ୍ନ୍ତୁଷ୍ଟ ଓବେଳ୍ପ; ବେବକାର
ବନ୍ଦରବନବେଳ୍ପଙ୍କୁଲଭାବପ୍ରୟେଣ୍ଟ କ୍ଷେତ୍ରକାଳୀନ୍ମା-
ଲାଭମାର ମାରିଲାଗୁଛେତ୍ରକେବେଳ୍ପ ପୁଣିମାମେଲ୍ଲେ
କଷେତ୍ରକାଳପକ୍ଷିଲଭାକରିବୋଣାଂ ମର ବପୁରିବମୋଡ.

(କେରଳ)

ମରଦୁତ ନାରିମାତିଙ୍କ ନନ୍ଦକ ରାଗରତି
ଚେରଦୁଇଛ୍ଲେଣୀରିତୀକିବେଳ୍ପାଂ ଚେତୋବିମୋହିନୀ!
ମାନସାନରାପଲୋବମିଳନେ ଚକରିକ ନୀ
ଧରଦ ମଲକୁଶାଯକଳ ପ୍ରମାଣମରୁଲଭେମଳୀର
କୋମଳକାମିନୀ! ମାମକ ଭାମିନୀ! ବ୍ୟାଲେ! ଚଲକବଲାଯ-
[ଭୁମିତ୍ର! (କେରଳ)

ସ୍ତ୍ରୀକରି:—

[ନବରସଂ ଝୁକରାତ୍ମଳଂ.]

ମନମନେବାହର! ପାତକଭେବର!
ମରତକମଣିତପିଲୁଙ୍କର!
ବଳବିଜ୍ଞିତଶରିବିଂବେ! ହିତଂ ମର
କମଲବିଲୋହବାନ! କେରଳ ଦୁଃଖ! (ମରନ)

କରିମୁକିତନିରଂହୋବେ ଶ୍ରୂମଳ! ତୁମ୍ଭେ! ଉତ୍ତିତ
କଲହମିଲ୍ଲେତୁମ କାନ୍ତ! ମାମକଶୋବିନ୍ଦ! (ମରନ)

ପାରମୀନାରିମାରିଲାକା ତୁମ୍ଭେଣାଂ ମେଲ୍ଲେ
ପରମପୁରସ୍ତ! ତୁମ୍ଭେଣାଂ;
ସରସମାକିନ ନିନ୍ଦିର ଆହେଣାଂ ତୁମ୍ଭେ!
ସକଲରୁତ୍ୟପରିତୋଷଣାଂ ଶୋବିନ୍ଦ! (ମରନ)
ମନସିଜିତାପତତିନୀର ପୁରୁଣାଂ ତୁମ୍ଭେ!
ମନସି କରୁକତତିନ କାରେଣାଂ
ଅନୁଵାଯିପାପତତିନୀର ଯାରେଣାଂ ମର
କନିବେବାର କର୍ଣ୍ଣଙ୍କ କି ପାରେଣାଂ ଶୋବିନ୍ଦ! (ମରନ)
ପୁନରପି ରମଣୀଜଗେନା ସାକଂ
ପୁରସ୍ତରୀରୋମଣିଯାଯ ଯାନ୍ତୁଭେବନ୍ତ

കനിവൊട്ട് കളിയാടി മോട്ടിയോടെ
മനിജനമാനസമാരി ചായൾിവൻ.

[എറിക്കില ഏകതാളം.]

ദേവലോകത്തിൽനിന്ന് നോക്കുന്നോരും തോന്തി
ദേവകർഷ്ണ ഭ്രമം സർപ്പം വാസുദേവൻ,
മല്ലികളും ധാടികളും വാസുദേവൻ, പിന്ന
ക്ഷേത്രങ്ങളും ഘല്ലകളും വാസുദേവൻ,
ആനകരം വരയാഞ്ഞളും വാസുദേവൻ, പുളി-
മാനകരം മഹിഷാഞ്ഞളും വാസുദേവൻ;
ചന്ദ്രഗണങ്ങരം പക്ഷികളും വാസുദേവൻ; തങ്ങ-
പാശാണിങ്ങരം ശലബഞ്ഞളും വാസുദേവൻ.
കാട്ടകരം നദികരം തേട്ടം വാസുദേവൻ; റാറോ
ഡംടകരം ടടലുകളും വാസുദേവൻ;
കാണന്ന വസ്തുക്കല്ലോം വാസുദേവൻ; തതു
കാണായിക്കളിക്കുന്നതും വാസുദേവൻ.

[പാഖ്യാതി.]

ഒഗാപിമാരുടെ ഓഗ്രുവൈവവും
കോഫി വേദിത്രും കരലനല്ലുംഹോ!
പങ്കജേക്ഷണാർ പരമധൃത്യാഞ്ചൻ
കിക്രോപമൻ കമനിമാക്കുഹോ!
എന്നടെ മുനംകൊണ്ട് മാധവൻ
എന്നടേവഴേ വന്ന നിശ്ചയം
അവനാർമാൻ പോലുമിന്നുഹോ!
എവമീഹിതം ലഭിക്കുമോ കുശം?
എകലാഗ്രയാ വലതി കേരവൻ,
എകലാഗ്രയം വഹതി മാധവൻ,
ഹത്യമാണും ഒഗാപിമാക്കുഹോ!
എത്രയും മരിം ജാതമായിതേ.

മറിത്തു സംസാരം മര രഥണിമാക്കുള്ളില്ലുന്ന
നിറത്തു ഭദ്രമാഹം മദ്യയിക്കുമെന്നള്ള ചരിതം

ଆଗିଲେତୁ ହୋବିଛନ୍ତି ବିଷିଳିକ୍ଷେତ୍ରି ରୋଧାସହିତକାହୁ
ମରିଲେତୁ ମାତ୍ରାବି ତଥା ବିଲପିଛୁ ତରଣୀମାନ.

ଶ୍ରୀକଳିତଃକ୍ଷେତ୍ରଃ—

[ଶ୍ରୀକଳିତ ତାତ୍ତ୍ଵାତ୍ମକ.]

ଦୁଃଖ! ଜୀବନାମ! ଦୁରାରେ! ହରେ!
ନୁହାମ ତାତ୍ତ୍ଵାତ୍ମିପଣ୍ଡିତ ବିଲପି ଓବାନ୍.

(ଦୁଃଖ)

କହିଛୁ ବନୋପାନେ ବନ୍ଦିମନୀଯିବ୍ୟ
କୌଣ୍ଠ ଗମିତ୍ରାଗୋ କମାର! ଓବାନ୍?
ପଲିଛୁ ମନୋରେଯାତ୍ମ ମହାସକତ
ଜ୍ପଲିଛୁ ମନୋରତ୍ନରେ ବିଦେଶାରାନଲାନ୍. (ଦୁଃଖ)

ମତିଛୁ ମନ୍ୟନୋରମେହା! ତଣେବୁଲୁ
ଚତିଛୁ ରମାନାମ! ଓବାନେଜୁସା
ମନ୍ୟରମେହା! ପାଠ ଦିବାରେନ୍ଦ୍ରିୟା-
ନିନ୍ଦା ଦହିକଣ୍ଠ ବ୍ୟୁମଣ୍ୟଲାଂ. (ଦୁଃଖ)

ଜନିଛୁ ବ୍ୟୁତନୀରକ୍ଷାତ ନାରିରେ
ହନିଛୁ ଓବାନ୍ ଦୁଃଖ ମହାନୁଷ୍ଠାନ!
ଆତିର୍ପାରମିକାହାପଂ ବ୍ୟୁତ୍ତୀଜିନଂ
ପରିଦ୍ୱାରାନୀତରେବ୍ରତ ମରିଲୁ ଦିବାନ୍. (ଦୁଃଖ)

[ଅରତି.]

ନାମିନୀ! ନାମ ଶେଷର! ନାମରେ ନିନ୍ଦା ଭାବଂ
ଏହା ନିନ୍ଦାର ପ୍ରପଦ କାଳମାରାକନ୍ତୁ?
ପୀଲିକାରକ୍ଷାନ୍ତିରାତ୍ମ ନାହିଁ ନୀଲକଣ୍ଠର ବିଲାସକ୍ଷତିତ
ଲିଲାମନରମାନଜ୍ଞାତିତ ବ୍ୟାଲଗେହାପାଲ!
କହିଲା କିଲୁଣ୍ଡିଟିନା କେକକ୍ଷମେନାଟକଷ୍ମିଲା
କିକିଣିପିତାଂବରହୁଂ ପଶୁଜନ୍ମନ୍ତର!
ତୁମ୍ଭାନୀଲାକୁର! ନିରାନ୍ତର ସାମ୍ରାଜ୍ୟରେ ଧାରାରେମା
ପାତ୍ରତୁଲ୍ୟମାନନ୍ଦରେମା କହିଲା?
ଆମେ ତାନାକାହାର! ନାହିଁ ପାଞ୍ଚିକାଲ୍ୟା ବାନ୍ଦାରେ
ପୁଣ୍ୟରିଷ୍ୟାନ୍ତକି ଦୁଃଖ ବନ୍ଦାନିନ୍ଦାହୁଂ!
ମାଯାବ! ନିରେହ ରୁଦ୍ଧବାହୀନାହୁଂ ରାଯିକରେକଣ୍ଠରେପାବ୍ୟ-

നാധിക്കുമവർക്കെല്ലൂള്ള തൈജിലേറരും?

ഇതി കില വിപാച്ചു ദീന ദീന
മതിച്ചവിമാം മതവും ദഹനരാഞ്ചു
മരഹരവിരഹം താ ലഭിച്ച
വരതന രാധയുമത്രവന ചൊന്നാം.

സംശ്ലിഷ്ടഃ—

[ക്രാനം.]

കൈതവനിധിയാകിന മാധവനേന്നയുമുന്ന
കൈവെടിഞ്ഞിരു കാമിനികലമണിമാരേ! വിധിനാ.
എത്രാഖിഡി സ്വന്തി നിവസതി കൈതവകാമി
ഫേയു കിമിഹ മരവതിനിങ്ങരെ ഗോപികമാരേ!

സ്ത്രീകൾഃ—

അതിസുഖരി! രാധേ! നിന്നന്നയുമംബുജനയനൻ
ചതിയശാവനായു വെടിഞ്ഞിതോ ചത്രസുവദനൻ?
ഈനിയെന്നിനി തൈജിലഭിത്തച്ചി മഞ്ഞലഭിലേ!
വനസ്പിമനി വിലസുക നാമിനി ഭാമിനിമെഴലേ!

കാഥാകാരമനോജതനനും ദയിതനകാഥാഞ്ഞതുഴനിങ്ങനേ
കാന്താരങ്ങളിലഞ്ചുമിങ്ങുമടനംചെയ്യു ഗോപീജനം
വല്ലിച്ചാവ്തവുക്കുപക്ഷിമുഗ്രജാഘതനോട് ചെന്നാദരാക
മല്ലിസായകസായകായുരതയാ ചോദ്യം ഇടങ്ങിടിനാർ.

സ്ത്രീകളുടെ ചാലും:—

[ക്രിജാവന്തി ചന്ദ്ര.]

വഞ്ചിതാ ഹാ ഹന! തൈജിലുമുന്ന
സഞ്ചിതാനദതനമനജനങ്ങളോയിവാൻ? (വഞ്ചിതാ)
കളിവഹംസമേ! കമ്പയ കമലദള്ളലോചനൻ
കളിഗോപികാരമനനാകവാതബാലാൻ
തൈജിവിനോട് തവ മനിൽ വന്നിടിനാനക്കു—
ലോളിയാതെ തൈജിലുംറിയിക്കേടോ! നീ. (വഞ്ചിതാ)

സാരദേശമേ! കേരംക്ക സാരദമായ സകടം
പാരം വിഷാദമത്ര പറയാമിദാനീം,
മാരനോട് സദ്ധനനമായ പുരഷസുദരം
നാരിമാർ തൈജിലു വെടിഞ്ഞിഹ മരത്താൻ. (വഞ്ചിതാ)

മാതാഗമേ! വരിക മായാകമളംനിഹി
 ചെയ്യോദ കൈതവം കേട്ടിക്കാണ്ടാലും!
 എത്തുമൊരു ദോഷമിഹി ചെയ്യാനു തങ്ങളേണ്ട
 ഫേതുക്രൂട്ടാതെ കലഹിച്ചു നടക്കാണ്ടാൻ. (വഞ്ചിതാ)
 മല്ലികേ! മാലതി! കന്ദ! മാകന്ദമേ!
 ചെഡ്സീട്ടവിൻ നിങ്ങൾ തങ്ങളോടെപ്പോം,
 വല്ലവിച്ചാൽകയ വല്ലഭനെ നിങ്ങളിഹി
 വന്നുവി നിലിക്ഷണം ചെയ്തിനോ ശ്രദ്ധം? (വഞ്ചിതാ)
 ഏവംവിധിയം തങ്ങനിമാങ്ങെട ദീനദിനം
 ഓവം വിലാപവുംറിഞ്ഞു മറഞ്ഞുമേവും
 ഗാവിഞ്ഞാനു കരഞ്ഞാനിധി തത്വന—
 അബിഞ്ചിച്ചു സ്വന്ദം ചുനരാഖ്യാദേശ.

അനീക്കണ്ണൻ സ്റ്റീക്ക്ലേഴ്സ്:—

[ക്രിസ്ത്യാരം പദ്മാരി.]

രാസകേളിമേളുമേവ രസികമേഹനം
 മാസചാറ്റിക്കാവികാസചാഞ്ചുവികളേ!
 വേദമുള്ളിലത്തു കിമ ,പി രാജാനിമാക്കിവോ!
 ഒശാമോട്ട ചാട്ടവചനമുചിതമിന്നോടോ! (രാസ)
 നിങ്ങളേണ്ട വിരഹമിഞ്ചുമയിക്കപ്പെടം
 അദ്ദേഹനാജനങ്ങൾ നിങ്ങളുറിക മനതം. (രാസ)
 പ്രാണാനോട്ട സദ്ഗുരുമാരശേഷനാരിലാർ
 കാണിന്നേരമെന്തു കലാരാഖ്യമീറ്റഡാം. (രാസ)

സ്റ്റീക്കണ്ണ:—

ഈതുനേരെമങ്ങുപോയുമരഞ്ഞു നീ മഹേ!
 എത്ര കേണ്ണുനു തങ്ങളിഹി രഥാപതേ! (രാസ)
 തങ്ങളേ ത്രജിപ്പുതിനു കിമിഹി കാരണം?
 തങ്ങളേതു ദോഷമിനു ചെയ്തു മാധ്യവി!
 ദീനലോകഗരണ്ണനായ ചുരുപ്പനേഷ നീ
 കാനനേ വെടിഞ്ഞതെന്തു കമനിമാരെ നീ? (രാസ)

അനീക്കണ്ണൻ :—

അനുകരംഗംരാജുവേണാ കിമപി മുരവേ
 ചെന്നവനു വാന്നുഭേദവേണുച തോന്നോ! (രാസ)

സ്ത്രീകൾ:—

അണന്തരാത്മകിലെയ്യു രാധാരാവും
മുന്നമണ്ണ കൊണ്ടോളുടിഞ്ഞ ചുനരഫോ? (രാസ)

അരീച്ചില്ലൾ:—

പൊതമിന്നതിതകാത്രുചിന്തകാണഡാ!
ചാതകേളിമേളമായ്ക്കു തുടങ്കായുന്നാ. (രാസ)

കുറഞ്ഞതായദേഹം മറഞ്ഞതായ തുല്ലിൻ
പറഞ്ഞതായ വാചാ നിരഞ്ഞതായ മോഴ്ക്കൾ
സുവിച്ചു സസിച്ചു ഹസിച്ചു വസിച്ചു
കളിച്ചു പളച്ചു വയുമുംമെല്ലാം.

[പ്രത്യാഗി.]

ഈപ്പക്കണയും കരിന്മുവില്ലും
മെല്ലുക്കാരത്തിലെടുത്തംകൊണ്ട്
മല്ലാക്കിമാരെയും വല്ലുഭരുമാരെയും
വല്ലുതെയിട്ട് വലജ്ജുനോനേ!
വല്ലുവിമാരേട്ട് വക്കാണിപ്പും
നല്ലോരവസരം കാമദേവ!
വില്ലുമെടുത്ത കലച്ചു മലർക്കന
മെല്ലുതെനാട്ടത്തിങ്ങുത്തു വു നീ
ചട്ടനവാതം നിനക്കു നല്ലു
സ്വരവനമല്ലേയോ? മല്ലുശര!
സുദരിമാർ നിന്റു പടഞ്ഞനമെന്നിള്ളു -
തന്മാളിൽത്തല്ലേടോ! കാമദേവ!
ചത്രനഛ്യും നിന്റു സേന്നാപതി
ചങ്ങാതിമാർ മധുമാധവനാർ
ചത്രകല്ലും ബ്രഹ്മസം വിഴ്ഞ്ഞു-
മിത്രനം നിക്കലമന്ത്രിച്ചനു.
രുദ്രാവനത്തിൽ വിഹരിക്കുന്ന
രുദ്രത്തിലെത്തി മുദ്രയും പ്രസാനോ
വന്ന ഭവാനതു നന്ന സവേ! നേരേ
നിന്ന പിണ്ണങ്ങിത്തുടങ്കു നീ!

ചന്തവലഭോചനം ഒരെയെല്ലാം
 ചന്തവലം കുടാതമിൽക്കുവാൻ
 അഞ്ചുശ്രദ്ധങ്ങൾ മതിയാക്കമോ തവ
 പണ്ണശരീര! വം കിഞ്ചിഡിം
 സല്ലാപങ്കളും ദേഹമധുരം സദ്ഗീതങ്ങൾ ശാരവും
 സല്ലിലാരമണിയ ചുത ചതുരങ്ങ് ശാഖി പ്രയോഗങ്കളും
 മല്ലിസായകകേളിയും പരിരംഭം സൗംഭാവനാ -
 കല്യാണം കലഞ്ഞം കലാവിധികളും ദേഹം വിളഞ്ഞീ ചിരം.

[എറിക്കില: എക്രാളം.]

കുഞ്ഞൻ :—

കാമിനീമണാമാലേ! നിന്റെ
 കാമിതമെന്നോട് ചൊല്ലു
 യാമിനികഴിയും മുൻപേര നന
 നാമിനി വിഹരിക്കേണം.

ശൈഖി :—

തവ മിവപക്ഷജ്ഞേഷം തീപ്പി!
 താംബുലമിങ്കു തരേണം
 ക്ഷവലയലോചന! ശൈഖരേ! മര
 കത്രകമിഡം മനതാരിൽ.

കുഞ്ഞൻ :—

സന്താനവല്ലീ! സുഖിലേ! നിന്റെ
 ക്ഷേരനൊങ്ങേമാധമിഡാനീം
 ചിന്തയിലുള്ളതശേഷം ചൊല്ലു
 പന്തണിനേർമ്മുലയാളെ!

ശൈഖി :—

ചുതശ്രോപമത്രുപ! തീപ്പി!
 ചുത ചോരേണമിഡാനം
 വാതു പരഞ്ഞിമ ക്രോറാലു
 വൈക്കാതെനിക്കു തരേണം.

കുഞ്ഞൻ :—

സുംഗാരമജ്ഞരീ! ബാലേ! നിന്റെ
 തച്ചി ചുനരേണോട് ചൊല്ലു-
 സുംഗ ഗാരകേളിവിഞ്ഞേഞ്ഞളി-
 ലേതു നിനക്കണ്ടിലുംശിം?

ഗാപി:—

കോടക്കാർവൻ! ഇക്കം! നിന്റെ
ബാട്ടുമുത്തവിളി കേടുക്കാൻ
മോഹമെന്നിക്കണ്ട പൊരം മുള്ളി!
മോഹന! ചായരീര!

ചുണ്ണൻ:—

മാലതികേ! നിന്റെ മോഹം ചൊല്ലു
മതിച്ചവിമുർക്കലമെഴുപേ!
കാലവിളംബനമന്നേ തവ
കനിവെംജ തോന്തം തങ്ങേന്ന.

ഗാപി:—

എന്നടെ മലകളിലിഴീകീടിന
ചട്ടനക്കമുചൈകു
നിന്നനേ മാറിലണിത്തീടുക-
വേണമത്തന്നടെ മോഹം

[രേഖകട അടന.]

ചുണ്ണൻ:—

ചട്ടലേബേ! നിന്റെ മോഹം
ചട്ടലന്നേരു! ചൊല്ലുന്നോട്

ഗാപി:—

ചട്ടവിംബമുവ! നിന്റെ
ചരണസേവതനേ മോഹം.

ചുണ്ണൻ:—

കാമസേന! കാരേ! നിന്റെ
കരളിലെന്താരഭിലാഷം?

ഗാപി:—

കാമപാലാരജ! നിന്റെ
കനിവുംഭായിവനിദേശം.

ചുണ്ണൻ:—

സോമവള്ളി! ചൊല്ലീഡേശം
കാമിതം തേ കല്യാണാദ്ദീ!

ഗാപി:—

തുമിമണാള! നിന്റുകാരഞ്ഞാൻ
തുമിമതിയായിഡേശം തോൻ.

കുള്ളൻ:—

പത്രഗന്ധി! നിന്റെ കാമി
പരിചിന്നോടെ ചൊന്നാലും നീ

ഗോപി:—

പത്രനാട്! നീതാനേങ്ങൾ
പരിത്വോഷിച്ചിട്ടേണെ നാമ!

എവം തത്ര വസന്തകാദമവിലം

കുഡിച്ചു മുണ്ടാവനേ

ദേവൻ ഗോപവയ്ക്കുഞ്ഞേന സഹിതോ

ഭേജേ നിജം ഗോക്കലം;

ഭക്ഷാത്മാ കില ശദ്ദേശവച്ചുഡാനോയാ.

ഖാഗത്ര ഗോപീക്കലം

ദിജ്പപാ വിത്തപകിക്കരൻ കുറകവാൻ

തൃപ്യം നിജം ഫ്രോക്കതവാൻ.

ശദ്ദേശവച്ചുഡാനു ഭരുതേണ്ട്:—

[ശക്രാഭരണം അടഞ്ഞ താഴ്ലം.]

സുലഭമെങ്ങുന്നമാരിയ ഗോക്കലേ

സുഭിന്മിന്ന ദിഡം.

സുലളിതാങ്ങുഗിമാരെത്തുന്ന വൈക്കാതെ

പിടിച്ചുകൊണ്ടുപോരേണെ മടിച്ചു നില്ലയില്ലിപ്പോം.

(സ്വല)

നന്ദഗോപതന്ത്രജ്ഞൻറെ നാരിമാ—

രൈനനരണില്ല പത്രത്രംഗാധിരം

നന്മില്ല നമുക്കു നതാങ്ങുഗിമാ—

രൈനത്രകൊണ്ടിനിചത്രിം കൊണ്ടുപോവാനണ്ടുമോഹം.

(സ്വല)

ഭരുത്:—

വിത്തനായകക്കിക്കര! നിന്നെട

പിത്തമേഹം ലഭിപ്പാനെള്ളുതാമോ?

ഉഖ്യതൻ ബലദേവൻം കുള്ളിനം

യുദ്ധംചെച്ചുണ്ടും വദ്ധമെന്നറിത്താലും.

(സ്വല)

ഒരു് വാ:—

ബാഹ്യവികുമിയംക്കമേനോടിപ്പോറ്റ
അത്രവം ചെല്ലാനാൽളീബുദ്ധതലേ ?
മോഹമേനോട്ടുകുടാ മുക്കൻഞ്ചൻ
കൈതവജാളിലേതുമേ മു
ഭിതിയിപ്പതികാതര! അണ.

(സ്വാ)

ഒരു് കാണ്ട്:—

മുന്നേമേ ശക്കാസുരനെക്കാണ
പിന്നെക്കാണ തുണാവത്തെപ്പെത്തുനെ
പിന്നെക്കുള്ളിനാലുനെ ബുക്കെനയും
ഭിന്നമാക്കിയെ ശാക്കെ നിത്രപിക്ക.

(സ്വല)

ഒരു് വാ:—

പുത്രിയ ഹാനുമപ്പുതനയും കൊന്ന
പുത്രശനേഖിയമാക്കു ദിഃവോ!
ചുപ്പിയും താധനമേനോട്ടുനേരു
മണിയോടിഡാളിക്കമവന്തു
കണ്ടുകൊടിക പരാക്രമം മു

(സ്വല)

ഒരു് കാണ്ട്:—

ഭീമനാക്കം പ്രധാനവനെക്കാണ്ട
രാമനെപ്പിടുത ചിന്തിക്കണം ഭവാൻ
കാഴിനിമാരേ കാമിച്ചിട്ടുനേട
സ്പാമിക്കാപത്രു വന്നഭവിക്കാല്പാ

(സ്വല)

ഒരു് വാ:—

ഭീതവായുള്ള നീംയന്തരിയുന്ന?
പോതം നീനുടെ ചുറ്റുക്കതിയിങ്ങെനെ,
പോതവാൻ ഭയമെങ്ങിൽ നീ നീനുാലും
നാർഭിമാരെക്കൊണ്ട വിരദ്ധാട്ട-
വദവനിനിധ ശരു് വച്ചുവാൻ.

(സ്വല)

നടിപ്പോടുചെന്നായ്ക്കു നാരീജനത്തെ—

പ്രിടിപ്പാനടത്താനുംവോ! ശരു് വച്ചുവാൻ
കട്ടത്തെതാരു മോഹാലവവൻ ഗോപിമാരെ—
തട്ടത്താനടത്തായ്ക്കു ചൊന്നാൻ മുക്കൻ.

[എക്ക് ടാളിം.]

എണ്ണൻ:—

നില്ലേട മുഖ! നിന്നെട സാഹസ-
കഷ്മിതെത്തരുയുമയമമസാരം;
നിയിപ്പിത്തികിക്കരണകീയ നിന്നെട
നിയന്മച്ചത്ര കട്ടത്ര കരോറ!
തയ്യണിമാതെട ധരണാംകൊണ്ടിഹ
മരണം തവ വദ വരണമിലാനീം;
തചമുടി യടിത്തി പിടിച്ചുായ തവ കര-
തലമിത്ര ലഭനം ചെയ്തീടേന്നു.

ശ്രദ്ധവ:—

എണ്ണൻ! നിന്നെട കാബിനിമാരിൽ
തുണ്ണു നാക്കിപ്പുറിക ശം! നീ,
നിതികരനമഹമിഹ തവ മദ്ദുംഫുതി
കളവതിനിത്ര ചെയ്തീടുനം.
യക്ഷാധിപരഭവനേ പുനരൈയ
ലക്ഷ്മം തയ്യണികളജണനാരിക
ലക്ഷ്മണാമില്ലാത്തിവരെക്കരണഭാര
സുവരതിസദ്ഗമമാഗ്രഹമില്ല.

എണ്ണൻ:—

കടില! നിന്നെട ക്രസിതവായകക-
ഉക്കിത്ര ശ്രേംപ്പാനാഗ്രഹമിപ്പുാം?
ക്രപിതനതാകിന യമനെട പുരമതി-
ലിനിമേൽ നിന്നെട വാസം മുഖ!

ശ്രദ്ധവ:—

പത്രപക്കിയമ! ശ്രദ്ധവംനിന്നെട
പട്ടതകർ നമേമാട ധലമില്ലെന്നും

എണ്ണൻ:—

പട്ടപൊതുത്തീടുക മാമകകരതല-
ബലമുടനതിനാശറിയാകം തേ.

ഹത്പൊ വേഗാല്പനപ്പതിമഹാകികരം ശ്രദ്ധവചുഡ്യം
എത്പൊ ദത്തം ശിരസി ലസിതം തസ്യ ദത്തപ്രാഗ്രജായ
സഘ്രാതാനാമിസുരരിപ്പുണ്ണാ ശോച്ചികാനാം ക്രദംബൈബൈ
സങ്കോച്ചുണ്ണ സൃഷ്ടിദിവ്യഭാഗാർ നിശായന്നീയം.

ശോപ്പുകളാട സ്ത്രി:—

[ദേവാഗാന്യാരം എക്കാളം.]

അനീവാസുദേവ! ജയ ശാർഖ്‌ഗപാദണ!

അനീവാസമണി! മനോഹരഗണിരാ! (അനീവാ)

സകലജനസന്തോഷഫേതുത്തുത്തൻ ഭവാൻ

സജലവലനന്നിലപുകമാരന്മാരേത്!

സകലപ്രശ്നംഗംഡിര! സാധുജനതാനന്ദ—

സദേശാധാനപാദ! ചാരകീരേത്!

(അനീവാ)

നാരാധാനന്ദ! നബ്ലിനനവദിലനയന!

നാളീകനാഡി! ജഗദീശ! ശ്രേണി!

നാരീജനാദോദകാരിക്കരണാവാസ!

നന്ദസ്ത! ശ്രോവിന! ജയ മുരാരേ!

(അനീവാ)

[ധനാശി എക്കാളം.]

നാരാധാന! ജയ നരകവിന്നാശന!

നാടി! മഹരേ! മധുസുദന! ശ്രേണി!

നാരകമുനിവരവിനതപാദാംബുജ!

നാരസുരപാലന! ലോഹ! മുരാരേ!

പാങ്കജലോചന പാപവിമോചന!

പരമമനോഹര! പൂരവന്മാരേത്!

സക്തനാശന! എർക്കലസുധാശന!

സതതനിശ്വേഹവിത മദ്ദഗലകീരേത്!

ഈതി പത്രപവധ്യാഭിസ്ഥിയമാനാശാദോ

ദിതിജനികരവെവരി ദീനസന്നാപഹാരി

വിമലജലദപാളികോമളംശ്രാമളാദ ശ്രോ

വിതരതു വിച്ഛലം വോ മദ്ദ ഗലം ശാർഖ്‌ഗധന്താ.

മുംബ ഭയാത്മി.

**LIST OF MALAYALAM PUBLICATIONS
FOR SALE.**

ശ്രീമുലം മലയാളഭാഷാഗ്രന്ഥാവലി.

	അ. ച. ക. ച.
No. 1—മരക്കപ്പെട്ടി	0 7 0
No. 2—മതമഡിവരാമാധനം (കിളിപ്പാട്ട്)	0 7 0
No. 3—ഭാഗാത്മപത്തി (കിളിപ്പാട്ട്)	0 10 0
No. 4—ചാവതീപരിഞ്ഞം (കിളിപ്പാട്ട്)	0 12 0
No. 5—പടപ്പാട്ട് (കിളിപ്പാട്ട്)	0 14 0
No. 6—കല്യാണസൗഗ്രഹ്യികം (ഭാഷാചന്ദ്ര)	0 6 0
No. 7—പ്രഹ്ളാദചരിതം (ഹംസപ്പാട്ട്)	0 5 0
No. 8—ഗിരിജാകല്യാണം (ഗീതപ്രഖ്യാസം)	1 0 8
No. 9—പ്രവഹാരമാല (സൃതിഗ്രന്ഥം)	3 1 8
No. 10—ആമിച്ചാഗവതം ഭാഷാ (മല്ലം) മ-ാംവാല്യം	1 0 8
No. 11—ക്ഷേമവില (ഗീതപ്രഖ്യാസം)	0 4 0
No. 12—വിംശതി (സവ്യാവ്യാസം)	0 7 0
No. 13—ഭോക്ഷണാധകം (കിളിപ്പാട്ട്)	0 8 0
No. 14—ആമിച്ചാഗവതം ഭാഷാ (മല്ലം) റ-ാംവാല്യം	1 7 10
No. 15—ഭാഷാരാമാധനമചന്ദ്ര (ബാബകാണ്ഡം)	1 7 10
No. 16—ചാവതീപാണിഗ്രഹണം (ആരഘ്യത്വം)	0 4 0
No. 17—സ്രൂത്സ്കിതം (ഭാഷ്ട്രാക്ഷിതം)	0 7 0
No. 18—ഭിജ്ഞാപദ്ധതം (ഹംസപ്പാട്ട്)	0 12 0
No. 19—ഭാഷാരാമാധനചന്ദ്ര (അംഗങ്ങാലപ്പാകാണ്ഡം, ആരഘ്യകാണ്ഡം, കിഞ്ചിത്യാകാണ്ഡം)	1 7 10
No. 20—ഭാഷാരാമാധനമചന്ദ്ര (സന്ദരകാണ്ഡം, ദിവ കാണ്ഡം, ഉഞ്ചകാണ്ഡം)	1 7 10
No. 21—വിജ്ഞാനിത (ഹംസപ്പാട്ട്) (രണ്ടാംപതിപ്പ്)	0 14 0
No. 22—താതപമസിറ്റുവ്യാനവം താതപമസിമഹാവാസ്ത്ര ക്രമിക്കളം	0 4 0
No. 23—ആമാന്തരവിവേകസംഗ്രഹം	0 4 0
No. 24—ക്ലൈഡാരതം (കനാംഡാമം)	0 14 4
No. 25—മാട്ടഭാഷാമചന്ദ്രം	0 4 0

ആരീവണ്ണിസേതുലക്ഷ്മീഗ്രന്ഥാവലി.

	അ. ച. ക. വ.
No. 1—ഒവലമഞ്ജരി	1 7 10
No. 2—ഈതകപലതി (സ്വീഖ്യം)	0 21 0
No. 3—ഭാഷാജാതകപലതി	1 0 8
No. 4—പ്രശ്നനാശ	0 5 0
No. 5—ഇഹിന്തപദവി (സ്വീഖ്യം)	0 10 0
No. 6—ബാലക്കരം (പുച്ചായം)	0 14 0
No. 7—ആച്ചുട്ടെടിയം റിതികാപാദം (സ്വീഖ്യം)	0 4 0
No. 8—സസ്വേച്ഛകികം (ഒവല്ലം) (ഭാഷ്യസഹിതം)	2 1 0
No. 9—ജ്യോതിർനിക (വിജ്ഞവേല്ലം)	0 14 0
No. 10—തന്ത്രയുക്തിപിച്ചാരം (ഒവല്ലം)	0 10 11
No. 11—പ്രശ്നസാരം	0 14 0
No. 12—കൊടചലീയം (ഭാഷാഖ്യാഖ്യാനസമിതം) മ.ഃവാദ്യം	1 0 8
No. 13—ബാലക്കരം (മധ്യമാനം)	2 1 0
No. 14—നാരാധനിയം (സ്വീഖ്യം പ്രമാണം)	4 2 0
No. 15—ബാലക്കരം (അറന്തിമഭാഗം)	0 10 0
No. 16—സർവ്വാംഗസാരം പ്രശ്ന	0 4 0
No. 17—നാരാധനിയം (സ്വീഖ്യം പ്രിതിയഭാഗം)	3 1 8
No. 18—കൗരഭവിതം	0 4 0
No. 19—ദയാത്മീതം	1 0 0

ആരീചിത്രാഭ്യർഥഞ്ജരി ഭാഷാഗ്രന്ഥാവലി.

	അ. ച. ക. വ.
No. 1—കണ്ണി കൂലോദ്ദേശവതം (ക.ഃംഭം)	1 0 8
No. 2—രാസകുറിയ	0 4 0

